2-бет

Ҳаммаси одамлар учун

Жамоанинг 2002 йил ишлаб чиқариш натижалари ва маҳсулот сифатига кўра Парижда халқаро мукофотга сазовор бўлиши, 2004 йилда МДҲ асбест ишлаб чиқарувчи ва ундан хомашё сифатида фойдаланувчи корхоналарнинг халқаро семинари айнан «Оҳангарон-шифер» ҳиссадорлик жамиятида ўтказилиши корхонага бўлган ишончдан далолатдир.

3-бет

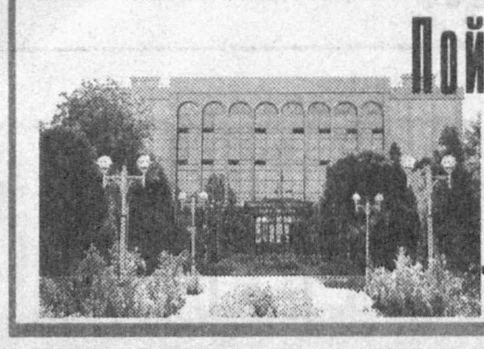

Пойтахт билан ҳусн талашмоқда

Сирдарё вилоятининг асосий майдони бир вақтлар қамиш босган пастқам ва кўримсиз бир қаватли ҳужралардан иборат эди. Бугунги кунда ўша уйлар ўрнида Боғи Эрамни эслатадиган ажойиб майдон шаҳар аҳолиси ўзининг бола-чақаси билан яйраб-яшнаб сайр қиладиган кенг ва кўркам хиёбонга айланди.

4-бет

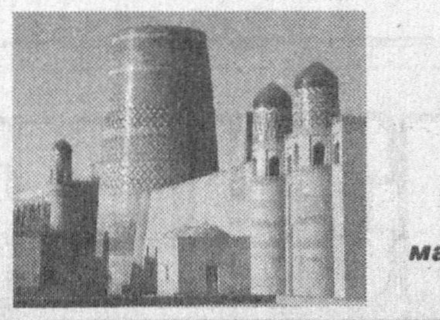

Бетакрор Хива

Хоразм ҳақида гап кетганда, қадимий ва навқирон Хивага тўхталмасликнинг иложи йўқ. Неча асрлардан буён дунёни ўзига мафтун қилиб келаётган Ичонқалъа ҳар бир зиёратчини ҳайратлантиради.

Insonga naf keltirish — oliy baxt

Ishonch

2008-yil 2-avgust
№ 92 (2505)
shanba

O'zbekiston kasaba uyushmalari Federatsiyasi gazetasi

Gazeta 1991-yil 21-martdan chiqa boshlagan

Мустақиллик йилларида эл-юртимизнинг фидокорона меҳнати билан биз барча соҳаларда катта ютуқларга эришдик. Ҳозирги кунда юртимизда яшаётган ҳар қайси инсон, миллати, тили ва динидан қатъи назар, бу ютуқларда менинг ҳам муносиб ҳиссам бор, деб бошини баланд кўтариб яшашга албатта ҳақлидир.

Ислом КАРИМОВ

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҚАРОРИ

ЎРТА МАХСУС, КАСБ-ҲУНАР ТАЪЛИМИ МУАССАСАЛАРИ ХОДИМЛАРИНИ МОДДИЙ РАҒБАТЛАНТИРИШНИ КУЧАЙТИРИШ ВА УЛАР МЕҲНАТИГА ҲАҚ ТЎЛАШ ТИЗИМИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасалари ходимлари меҳнатига ҳақ тўлаш тизимини янада такомиллаштириш, касб-ҳунар коллежлари ва академик лицейлар раҳбар ҳамда педагог кадрларининг меҳнатини моддий рағбатлантириш ва унга ҳақ тўлашнинг юксак касб маҳоратини намоён этган ва таълим-тарбия жараёнига шахсан катта ҳисса қўшаётган иқтидорли педагогларни рағбатлантиришни кўзда тутувчи сифат жиҳатдан янги механизмини жорий этиш, шунингдек, мамлакат иқтисодиёти тармоқлари ва соҳаларида эҳтиёж сезилаётган малакали мутахассислар тайёрлашда уларнинг масъулиятини ошириш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг Ўрта махсус, касб-ҳунар таълими маркази ҳамда Молия вазирлиги, Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлигининг:

2008 йил 1 сентябрдан бошлаб педагог ва раҳбар ходимларнинг лавозимлари ва малака тоифалари бўйича базавий тариф ставкаларини белгилашга, меҳнатга ҳақ тўлашнинг объектив, очиқ-равшан механизмини татбиқ этишга асосланган ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасаларининг педагог ва раҳбар ходимлари меҳнатига ҳақ тўлашнинг такомиллаштирилган тизимини жорий этиш;

ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасасида юқори касб маҳоратига эга бўлган ва таълим-тарбия жараёнига шахсан аниқ ҳисса қўшаётган ўқитувчилар ва ишлаб чиқариш таълими усталарининг базавий тариф ставкаларига ҳар ойлик устамалар белгилаш, шунингдек, кўрсатиб ўтилган муассасалар ходимларига бир марталик мукофотлар тўлаш ва моддий ёрдам кўрсатиш йўли билан уларни рағбатлантириш учун Директор жамғармасини ташкил этиш тўғрисидаги таклифи қабул қилинсин.

2. Қуйидагилар белгилансин:

ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасасининг Директор жамғармаси барча ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасалари – касб-ҳунар коллежлари ва академик лицейларда ташкил этилади;

Директор жамғармаси маблағлари ҳар бир ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасаси ҳузурида тегишли муассаса раҳбари бошчилигида ҳамда Васийлик кенгаши, педагоглар ва ота-оналар жамоатчилиги вакиллари иштирокида ташкил этиладиган, ўрнак кўрсатган ходимларни рағбатлантириш бўйича махсус комиссиялар томонидан тасарруф этилади.

3. 2008 йил 1 сентябрдан бошлаб ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасалари директорларининг, ўқув ишлари, касбий таълим ва маънавий-маърифий ишлар бўйича директор ўринбосарларининг иш ҳақи миқдорлари Ягона тариф тизими бўйича амалдаги ставкаларга нисбатан ўрта ҳисобда 1,4 баравар оширилсин.

4. 2008 йил 1 сентябрдан бошлаб ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасаларининг ўқитувчиларига қўшимча ҳақ:

гуруҳ раҳбарлиги учун – энг кам иш ҳақининг 50 фоизидан 100 фоизигача;

ёзма ишларни текшириш учун – энг кам иш ҳақининг 30 фоизидан 50 фоизигача;

ўқув ва лаборатория кабинетларига мудирлик учун – энг кам иш ҳақининг 25 фоизидан 50 фоизигача оширилсин.

5. Шундай тартиб ўрнатилсинки, унга мувофиқ ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасаларининг ўқитувчилари ва ишлаб чиқариш таълими усталари меҳнатини рағбатлантириш ҳамда моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш мақсадида юқори касб маҳоратига эга бўлганлиги ва ўқув-тарбия жараёнига шахсан ҳисса қўшганлиги, таълим беришдаги юқори самарадорлиги ҳамда сифати, ўқувчиларнинг касб-ҳунар кўникмалари ва билимларини ривожлантирганлиги, тарбиявий ва дарсдан ташқари ишлар олиб борганлиги учун Директор жамғармасидан уларга базавий тариф ставкаларининг 40 фоизигача миқдорида ойлик устама ҳақ тўланади.

6. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси икки ҳафта муддатда:

ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасаларининг педагог ва раҳбар ходимлари меҳнатига ҳақ тўлашнинг базавий тариф ставкаларини;

Ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасалари ходимлари меҳнатига ҳақ тўлаш тўғрисидаги Низомни;

Ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасасининг Директор жамғармаси тўғрисидаги Низомни тасдиқласин.

7. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг Ўрта махсус, касб-ҳунар таълими маркази, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари билан биргаликда мазкур қарорда белгиланган тадбирларни амалга ошириш билан боғлиқ харажатларнинг ўз вақтида ва тўлиқ молиялаштирилишини таъминласин.

8. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг Ўрта махсус, касб-ҳунар таълими маркази, Адлия вазирлиги манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда бир ой муддатда:

қонун ҳужжатларига ушбу қарордан келиб чиқадиган ўзгартиш ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин;

вазирликлар ва идораларнинг норматив ҳужжатлари ушбу қарорга мувофиқлаштирилишини таъминласин.

9. Мазкур қарорнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири Ш.М.Мирзиёев зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти **И.КАРИМОВ**

Тошкент шаҳри,
2008 йил 30 июл

Ёш оилалар учун

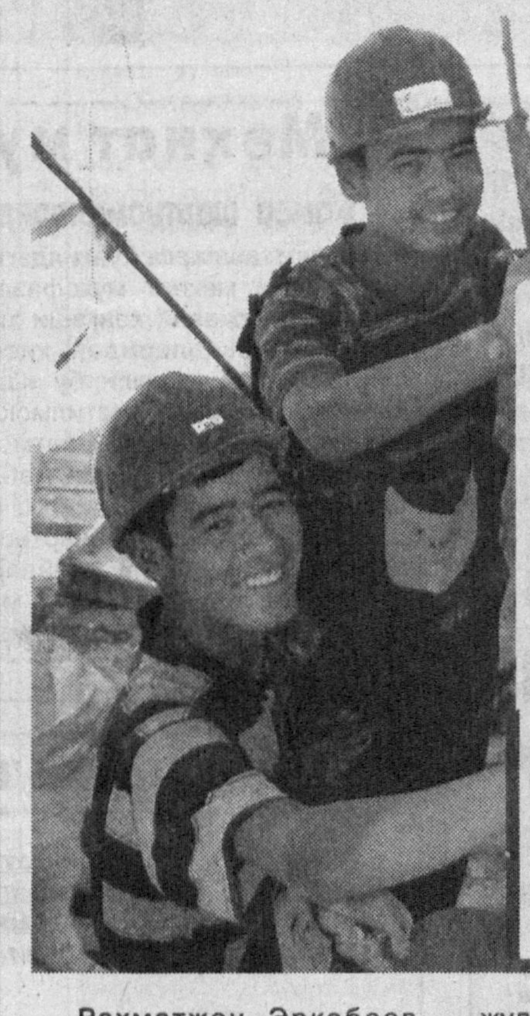

Кейинги йилларда давлатимиз раҳбарининг ташаббуси билан юртимизда ёш оилаларни ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватлаш борасида кенг кўламли ишлар амалга оширилмоқда. Жорий йилнинг Ёшлар йили деб эълон қилиниши бу жабҳадаги ишлар кўламини янада кенгайтириш имконини бермоқда.

Раҳматжон Эркабоев бошчилигидаги «1-механизациялашган кўчма карвон» масъулияти чекланган жамияти қурувчилари Фарғона вилоятида ўнлаб коллежлар, мактаблар, бахт уйлари, турар-жой биноларининг барпо этилишида жонбозлик кўрсатиб келади. Ёшлар йилида ҳам жамият қурувчилари вилоят миқёсида бир неча объектлар қурилиб, ишга туширилишида ўзининг ҳиссасини қўшмоқда. Айни пайтда жамоада минг нафардан зиёд қурувчи меҳнат қилмоқда. Уларнинг оғирини енгил қилишда 250 дан зиёд турли техника воситалари жуда қўл келаётир.

Бундан ташқари, жамиятнинг Фарғона шаҳрида қад ростлаган муҳташам кўринишга эга бўлган маъмурий биносида лойиҳалаш бўлими фаолияти ҳам йўлга қўйилган. Бу ерда тажрибали муҳандислар, архитекторлар бўлажак иншоотлар тарҳини тайёрлаб беради.

Айни кунда жамият қурувчилари томонидан Фарғона шаҳрининг Навоий кўчасидаги 16 хонадонга мўлжалланган 2 та корпусдан иборат «Ёшлар уйи»да жуда қисқа муддатда қурилиш ишлари тугалланмоқда. «Ёшлар йили» Давлат дастури асосида бунёд этилаётган ушбу иншоотда яқинда 32 ёш оилаларнинг ҳовли тўйлари ўтказилади. Қолаверса, бу жамият қурувчиларининг Мустақиллигимизнинг 17 йиллик байрамига навбатдаги муносиб туҳфаси бўлади.

Суратларда: қурувчилар иш устида; ёш қурувчилар Ҳасан Неъматов, Ҳамидулло Исомиддинов ва Турдиали Тошмирзаев.

Муқимжон ҚОДИРОВ (ЎзА) олган суратлар.

Хоразм деганда кўз олдимизда Маъмун академияси, елкаси ерга тегмаган Паҳлавон Маҳмуд, ватанни жонидан азиз санаган Жалолиддин Мангуберди, Урганч шаҳрига тамал тошини қўйган Абулғози Баҳодирхон, бетакрор шоир Огаҳийнинг нурли сиймолари гавдаланиб, кўнгилни ифтихор туйғуси чулғайди.

Хоразмликларнинг бугун ҳам ҳар жабҳада мардонавор меҳнат қилаётгани боболарга муносиб ворис бўлиш билан бирга, авлодлар фахрлангулик аждод бўлиш иштиёқидан ҳам далолатдир. Бугун вилоятнинг қай гўшасида бўлманг, бунёдкорлик ишларига гувоҳ бўласиз.

Мактаблар ва шифо масканларининг қиёфаси янгиланаяпти. Фермерлар ўзлари етиштирган маҳсулотни шу ернинг ўзида қайта ишлашни йўлга қўймоқда. Мебел, ўйинчоқлар ишлаб чиқараётган, бир-биридан бежирим кийим-кечаклар тикаётган тадбиркорларни барча қишлоқларда учратиш мумкин. Урганч шаҳрининг қиёфаси айниқса ўзгарган.

Бу ишлар ўз-ўзидан бўлаётгани йўқ, албатта. Вилоят иқтисодий салоҳиятининг юксалиб бораётганлиги, халқнинг келажакка ишончи тобора ортаётганлиги маҳсулидир бу.

Янгиланаётган кўҳна Хоразм

Ёш авлод олдидаги масъуллик

Ҳар бир миллат келажагини ёшлар тимсолида кўради, ҳар бир ота-она фарзанди ўзидан фаровонроқ турмуш кечиришини истайди. Бу истак ёш авлод тарбияси учун улкан масъулият ҳис қилишга ундайди. Демак, ёшлар таълим-тарбияси, ижтимоий ҳимояси учун зарур шароитларни яратиш келажагини нурафшон қилиш орзусидаги халқ учун фарздир.

Муносиб ворисларни тарбиялаш ишига Хоразм вилоятида ҳам катта эътибор қаратилмоқда. Вилоят аҳолисининг 40 фоиздан зиёдини вояга етмаганлар ташкил этади. Уларнинг таълим-тарбияси учун барча шарт-шароит яратилган. 3 та олий ўқув юрти, 4 та академик лицей ва 74 та касб-ҳунар коллежида етмиш мингга яқин талаба ёшлар илм ўрганаётган бўлса, 534 та мактабда уч юз минг нафардан зиёд ўқувчи таҳсил олмоқда. Мактаб таълимини ривожлантириш умуммиллий дастури асосида талай ишлар қилинаяпти. Ўтган йили 1 та мактаб янгидан қурилиб, 26 таси капитал таъмирланди ва реконструкция қилинди. Янги қурилган 9 та коллежда ёшларга замонавий андозалар асосида таълим берила бошланди.

(Давоми 4-бетда)

Дахлдорликнинг амалий ифодаси

Ўзбекистон қурилиш ва қурилиш ашёлари саноати ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгаши раиси Рустамбек Миртимиров билан суҳбат

— Мамлакатимиз истиқлол йилларида мисли кўрилмаган даражада чирой очди. Нафақат шаҳарлар, балки олис қишлоқларда ҳам бунёдкорлик ғайрат-шижоати уфуриб турибди. Қурилажак иншоотлар эса янада кўп. Тармоқ касаба уюшмаси ўз аъзоларини янги зафарларга рағбатлантириш учун кўпроқ нималарга эътибор қаратмоқда?

— Боболаримиз ўз замонасининг меъморчилик санъатини пухта эгаллаган устози калонлар бўлишган. Самарқанд, Бухоро, Хива, Шаҳрисабз, Қўқон ва ўзининг 2200 йиллигини нишонлаш тадоригини кўраётган азим Тошкентда қад ростлаган қадим бинолар сўзимизнинг тасдиғи ўлароқ, турли ўлкалардан ташриф буюрган сайёҳларни ҳануз ҳайратга солиб келмоқда.

Олма дарахти тагига олма, нок дарахти тагига нок тушади, дейишади. Қондан ўтган бўлса керакда, улкан қурилиш майдонига айланган мамлакатимизда бугун бунёд этилаётган бетакрор иншоотлар сийратида шарқона безаклар ўзгача ҳусну тароват бахш этиб турибди. Энг муҳими, эндиликда «бетон қути»лар ўрнини ғиштин, ойнаванд ва мармар билан сайқалланган маҳобатли бинолар эгалламоқда. Консерватория, Сенат, Молия вазирлиги, реконструкциядан сўнг янада кўркамлашган Мустақиллик майдони — булар қурувчиларимиз салоҳияти ва имкониятлари нақадар кенг эканлигининг навбатдаги намойиши деб бемалол айтиш мумкин.

Мактаблар, коллежлар, лицейлар... Ёшларни ҳар томонлама соғлом ва комил инсонлар қилиб тарбиялашга қаратилган «Умид ниҳоллари», «Баркамол авлод» ва «Универсиада» спорт мусобақалари муносабати билан барча вилоятларда қад ростлаётган стадион, сузиш ҳавзаси, теннис кортлари... Бири-биридан кўркам уй-жойлар...

Ҳеч бир муболағасиз айтиш мумкинки, буларнинг барчасида тармоқ касаба уюшмаларининг ҳам муносиб ҳиссаси бор. Чунки, меҳнат учун шарт-шароит яратилган, иқтисодий ва ҳуқуқий ҳимояси таъминланган жойдагина ишга рағбат бўлади, сифат ва миқдор уйғунлигига эришилади.

Маълумки, меҳнаткаш манфаатлари ҳимояси корхоналарда тузилган жамоа шартномалари орқали амалга оширилади. Шунинг учун биз жамоа шартномалари мазмунига жуда катта аҳамият қаратиб келмоқдамиз. Ҳар бир шартнома лойиҳаси, албатта, Вакиллик томонидан экспертизадан ўтказилади, қонунга зид ёки ишловчиларнинг манфаатлари ҳимоясини етарли даражада таъминлай олмайдиган бандларга тузатиш ва қўшимчалар киритилади.

Айнан шунинг учун ҳам кейинги пайтларда касаба уюшмаларига, айниқса, унинг янги сайланган етакчиларига амалий ёрдам бериш, жойларда ўқув-семинарлар ташкил этиш, фаоллар билан суҳбатлар ўтказишга жиддий эътибор қаратилмоқда ва айтишим лозимки, бугун биз бунинг ижобий натижасини кўриб турибмиз. Юзага келган муаммоларнинг аксарияти бошланғич касаба уюшмаларининг ташаббускорлиги туфайли жойида ечим топаётгани, низоли масалалар тобора камайиб бораётгани, ўйлайманки, саъй-ҳаракатларимизнинг бесамар кетмаётганлигидан далолатдир.

— Эл орасида қурувчилар катта маош олади, деган гап юради. Аслида ҳам шундай бўлгани адолатдан, лекин иш ҳақи уларга вақтида берилаяптими? Касаба уюшма аъзолари ўз ҳимоячилари борлигини амалда ҳис қиляптиларми?

— Албатта, иш берувчилар бу масалада ўта масъулиятли бўлмоқлари зарур. Лекин, эътироф этишимизга тўғри келади, турли сабабларга кўра бир неча корхоналаримизда иш ҳақидан қарздорлик мавжуд. 2007 йил ва жорий йилнинг ўтган даври мобайнида Вакилларимиз томонидан 114 та корхона иш берувчилари номига қарздорликни бартараф этиш бўйича талабномалар ёзилди ва натижада ишчиларга 905 миллион сўмлик муддати ўтган иш ҳақлари тўланишига муваффақ бўлинди. Бундан ташқари, суд ва прокуратура органлари аралашуви билан 60 миллион сўм ундириб берилди.

Таҳлиллар шуни кўрсатмоқдаки, муаммо йил сайин юмшаб бормоқда. Агар қарздорлик ўта долзарблик касб этган 2005 йилда 2,8 миллиард сўм миқдорида бўлган бўлса, 2006 йилнинг 1 январ ҳолатига 1,35 миллиард сўм, 2007 йилнинг шу даврида эса 795,6 миллион сўмни ташкил этди. Жорий йил бошида бу рақам 393,6 миллион сўм даражасига тушганлиги эса иш берувчи ва ишловчилар ўртасида муроса йўлларини топиш томон дадил қадамлар ташланганини исботлайди. Ҳозирги пайтда иш ҳақидан қарздорлик ўрта ҳисобда 1-1,5 ойдан иборат бўлиб, касаба уюшмалари бу ҳолга чек қўйиш учун янги ва янада таъсирчан ташаббусларни ўртага ташламоқда.

(Давоми 2-бетда)

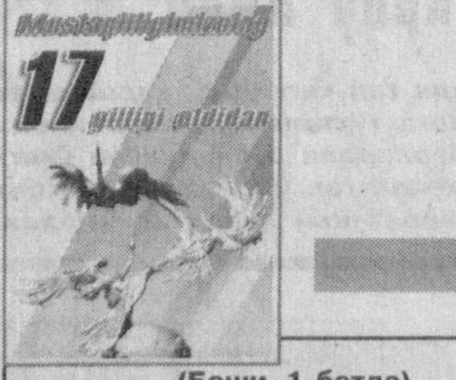

Бизнинг энг катта бойлигимиз

Дахлдорликнинг амалий ифодаси

(Боши 1-бетда)

— Қўли гул одамларимиз кўп. Лекин у ёки бу сабабга кўра ишлаб турган корхонаси ёхуд қурилиш ташкилоти тугатилиб, вақтинча беиш қолганлар ҳам йўқ эмас. Бандликни таъминлаш учун касаба уюшмалари томонидан кўрилаётган чоралар ҳақида сўзлаб берсангиз.

— Ўз фаолиятини тармоқ корхоналари ходимларининг ижтимоий-иқтисодий манфаатлари ҳимоясига йўналтирган касаба уюшмалари 2005-2009 йилларга мўлжалланган Ҳаракат Дастурига мувофиқ бандлик масаласи ва ишсизликнинг олдини олиш учун имкони бўлган барча ишларни қилмоқда. Бошқача бўлиши ҳам мумкин эмас. Чунки ишлайман, ишда ўзимни кўрсатаман, касб-корим орқасидан бола-чақа боқаман, рўзғор тебратаман, орзу-ҳавасимга етаман, дея енг шимариб турган одамни ўз ҳолига ташлаб қўйишдан кўра гуноҳи азим йўқ.

Қўлдан бергандан йўлдан берган хайрлироқ ва савоби кўпроқдир, деган ҳикмат бор. Марказий кенгашимиз «Ўзмонтажмахсусқурилиш» ассоциацияси, «Ўзқурилиш материаллари» акциядорлик компанияси раҳбарияти ҳамда тармоққа қарашли бошқа қатор корхоналар иш берувчилари билан ўрнатилган ўзаро ҳамкорликка кўра, ишчи-хизматчилар иш жойларининг имкон қадар сақлаб қолиниши, янги иш ўринларининг ташкил этилиши, ишчиларни ўқитиш ва қайта ўқитишни ижтимоий шерикчилик асосида мунтазам равишда амалга ошириш учун астойдил ҳаракат қилиб келмоқда. Бунда ушбу масаланинг касаба уюшмаси ташаббуси билан жамоа шартномаларига киритилиши, айниқса, қўл келмоқда.

Масалан, 2007 йилда тармоқ корхоналари жамоа шартномаларига биноан 3360 нафар ишчи иш берувчи ҳисобидан ўқитилди, қайта ўқитилди ва малакасини оширди. Хусусан, бу масала Тошкент, Навоий ва Фарғона вилоятлари ҳамда Тошкент шаҳрида яхши йўлга қўйилганлигини таъкидлашни истардим.

Тармоқ келишувлари ва жамоа шартномалари шарофати билан янги иш ўринлари ташкил этилишига катта аҳамият берилаётгани ҳам алоҳида эътирофга лойиқ. Масалан, Тошкент вилоятида 390 та, Тошкент шаҳрида 230 та, Андижон вилоятида 275 та, Қашқадарё вилоятида 284 та янги иш ўринлари яратилди. Бу шунча хонадон, рўшнолик топди, мунтазам даромад манбаига эга бўлди, деганидир.

Иш берувчи ва касаба уюшма қўмиталарининг ташаббуси билан меҳнат бозорларида фаол қатнашаётган корхоналарга қарийб 800 нафар ишчи қабул қилингани, уларнинг 460 нафари меҳнат бозорида рақобат қила олмайдиган ногиронлар ва кўп болали аёллар экани ҳам кўнгилга таскин беради. Демак, ҳаракат қилса ҳамма нарсага эришиш мумкин. Фақат бунинг учун бошлаган ишни охирига етказиб қўйиш кўникмасига эга бўлинса кифоя. Бу эса касаба уюшмаларига хос фазилатдир.

— Зарурат бўлмаса киши ўзи яшаб ёки ишлаб турган жойдан сал нарида қандай идора ёки ташкилот борлигини ҳам билмайди. Аммо адолатсизлик кўрса, ҳақ-ҳуқуқларининг ҳимоя қилинишини сўраб минг чақирим масофани пиёда босиб ўтишга тайёр. Тармоқда ариза ва шикоятлар билан ишлаш қандай йўлга қўйилган?

— Ушбу ҳикмат касаба уюшма ташкилотларига ҳам бевосита тегишли: «Бу даргоҳдан ҳеч бир киши норизо кетмасин». Биз ўз фаолиятимизда ана шунга риоя қиламиз. Модомики, одамлар ҳузуримизга келибдими, демак, улар бизга ишонади.

Иш бор жойда низоли ҳолатлар, тездан ечилмаса янада чигаллашиб кетадиган масалалар кўп, албатта. Хиёл эътиборли бўлинса, лоқайдликка йўл қўйилмаса, ҳар қандай тугунга ечим топса бўлади. Лекин шунга қарамай, Марказий кенгаш ва Вакилларимиз аралашувини тақазо этадиган мурожаатлар ҳам анчагина.

Таҳлиллар энг кўп мурожаатлар санаторий, дам олиш уйларига йўлланма берилиши ва уларнинг фаолиятига доир эканлигини кўрсатмоқда. Иш ҳақи, мукофотлаш ёки меҳнатни меъёрлаштиришни ташкил этиш бўйича ариза ва шикоятлар ҳам талай. Шунингдек, маблағлар ва мулкнинг тасарруф этилиши, ишдан бўшаш ёки лавозим қисқаришлари юзасидан мурожаатлар бор. Ишлаб чиқаришда содир бўлган бахтсиз ҳодисалар ва шу муносабат билан ходимга етказилган зарарни қоплаш масалалари бўйича хат-хабарлар, айниқса, бизнинг оғриқ нуқтамиздир. Демакки, ҳамон меҳнат муҳофазасига эътибор суст, қатъият кўрсатиш, зарурат бўлган ҳолларда ёрдам қўлини узатиш керак. Касаба уюшмаларининг қанчалар нуфузга эгалиги ана шунақа дамларда билинади.

Мана бир мисол: «Тошсаноатқурилиш» ОАЖ ишчиси Р.Раджапов ишлаб чиқаришда содир бўлган бахтсиз ҳодиса туфайли ўзига етказилган зарарни ундира олмаётганлиги ҳақида мурожаат қилди. Зудлик билан тегишли чоралар кўрилди. Тошкент шаҳар бўйича Вакиллик мутахассислари масалани чуқур ўрганиб, касаба уюшма аъзосининг ҳақли эътирози ижобий ечим топишини таъминладилар.

«Махсусқурилиш» фирмаси собиқ ишчиси А.Абдусаитов ойлик маош ва ҳисоб-китоб пулларини ололмай овораи сарсон бўлаётган эди. Масалага Фарғона вилоят Вакиллиги аралашгач, ҳақ жойида қарор топди, унга тегишли барча пуллар ундириб берилди.

Унча кўп бўлгани йўқ, Марказий кенгашимиз номига ишчи Б.Утегеновдан ариза тушди. Унда «4-Қурилиштрести» томонидан соғлиққа етказилган зарарни қоплаш тўловлари тўхтатиб қўйилгани баён қилинган эди. Масала жойида ҳар жиҳатдан таҳлил қилиниб, аризачига ёзма равишда юборилган жавоб хатида мазкур қурилиш ташкилоти банкрот бўлгани сабабли, тўловларнинг ундирилиш тартиби ҳақида батафсил маълумот берилди.

Биз бозор иқтисодиёти шароитида яшаяпмиз. Ўз-ўзидан тушунарлики, фаолиятимиз кўлами ва мазмун моҳияти ҳам ўзгаришга учраб, янгича шакл-шамойил касб этмоқда. Лекин бир масала ўз ҳолича қолмоқда, бу — меҳнаткашларнинг ариза ва мурожаатларига касаба уюшмаларининг муносабатидир.

— Уй қурсак, бола-чақам яйрабяшнасин, деймиз. Машина олсак, калитини фарзандларимизнинг қўлига тутқазамиз. Тўй қилсак ҳам аввало улар сабаб. Биз ана шундай болажон халқмиз. «Ёшлар йили» дастурини ишлаб чиқишда ҳам ана шу руҳият устуворлик қилгани аниқ. Шундай эмасми?

— Ижозатингиз билан жавобни жорий йилнинг ўтган олти ойида амалга оширилган ишлар ҳисоботидан бошласам. «Ёшлар йили» Давлат дастурининг бажарилиши юзасидан 101,5 миллион, шу жумладан, касаба уюшмаси бюджетидан 5,3 миллион сўм сарфланди.

Ўтган даврда 783 та кам таъминланган ёш оила вакилларига 42,7 миллион сўм миқдорида моддий ёрдам кўрсатилди. Олий ўқув юртларида таҳсил олаётган талабалар контрактлари учун 45,23 миллион сўм тўланди.

Айниқса, «Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида»ги Қонуннинг ёшларга нисбатан ижросига катта аҳамият қаратилмоқда. Қашқадарё, Фарғона, Бухоро, Хоразм, Тошкент вилоятлари ва Тошкент шаҳрида меҳнат бозорида рақобат қилишга қодир бўлмаган иш ўринларига жойлаштириш бўйича жамоатчилик назорати ўрнатилганлиги, малакали юристларни жалб қилган ҳолда ушбу мавзуда семинарлар ўтказилаётганлиги айни муддао бўлмоқда. Хусусан. «Бекободцемент» акциядорлик жамиятида биринчи ярим йилликда ҳали ўттизга кирмаган 24 нафар ёш ишга қабул қилинди.

Ёшларни спортга жалб этиш ва уларда соғлом турмуш кўникмасини шакллантириш мақсадларини кўзлаб турли мусобақалар ўтказилди ва бунинг учун 3 миллион сўм сарфланди. 6 нафар ёшлар дам олиш масканларида мириқиб ҳордиқ чиқардилар. 1 июн — Болаларни ҳимоя қилиш куни муносабати билан корхона боғчасига 1 миллион сўмлик ширинликлар ва озиқ-овқат маҳсулотлари тақдим этилди.

Бундай мисолларни яна кўплаб келтириш мумкин. Меҳр-мурувват кўрсатиш умумхалқ ишига айланган юртда бошқача бўлиши ҳам мумкин эмас. Ёшлар — келажагимиз. Келажагимиз порлоқ бўлишини эса барчамиз истаймиз.

Суҳбатдош:
Зайниддин РИХСИЕВ

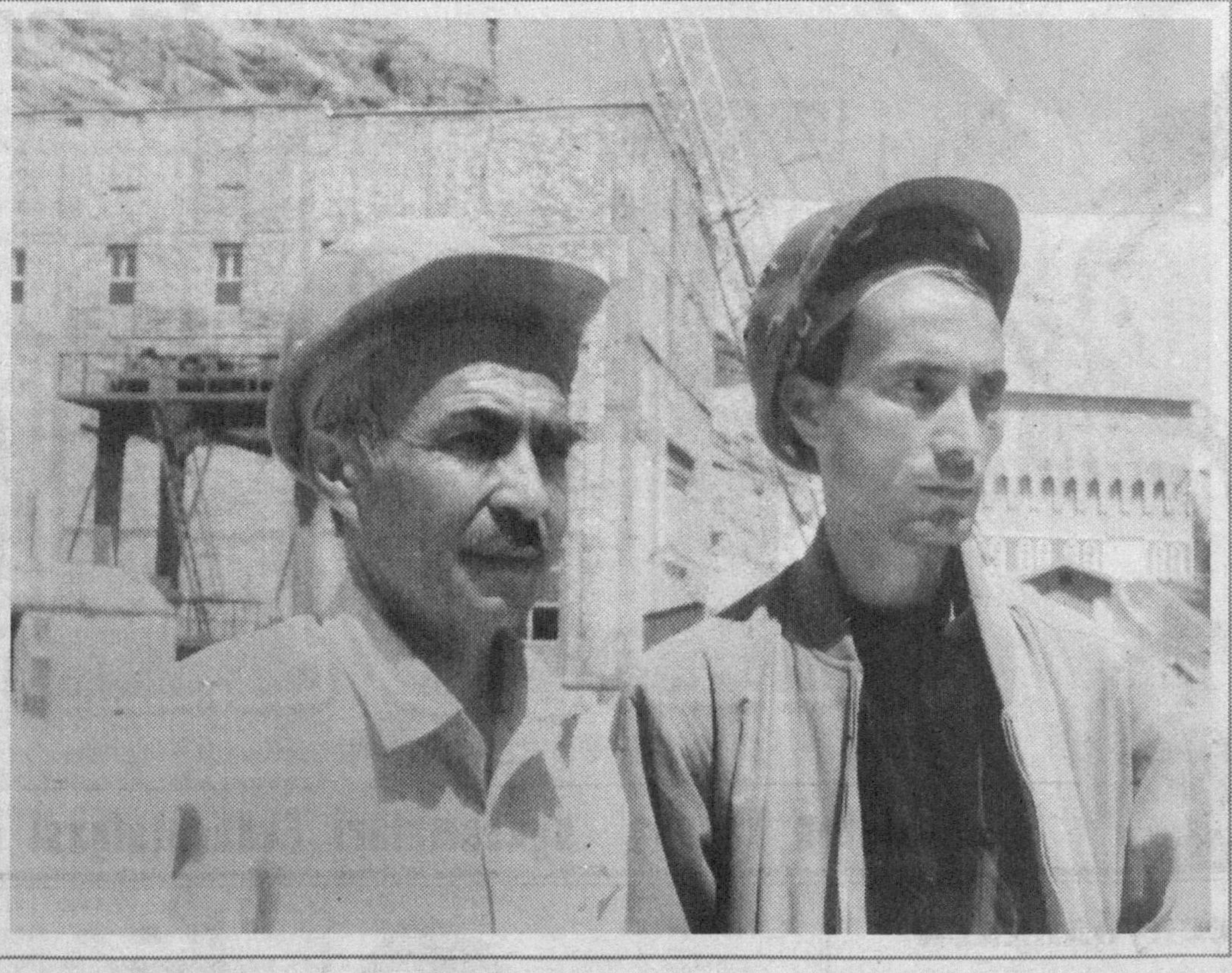

Мутахассис амалий ёрдам кўрсатмоқда

Навоий вилояти вакиллиги тассаруфидаги ҳар бир корхонада иш берувчи билан касаба уюшма ташкилоти ўртасида жамоа шартномаси тузилган бўлиб, меҳнат шароити, меҳнатни муҳофаза қилиш қоида ва меъёрлари талабларини ўзида акс эттирган.

Айниқса, «Қизилқумцемент», «Навоийқишлоққурилиш» ҳамда «Ғозғонмармар» очиқ акциядорлик жамиятларида меҳнаткашлар учун кўнгилдагидек иш шароити яратилган.

Вакилликда ўтган йилнинг апрел ойидан бошлаб меҳнат муҳофазаси бўйича мутахассис лавозими ташкил этилганлиги бугун ўз самарасини бермоқда. У корхоналарда бўлиб, олиб борилаётган ишлар билан яқиндан танишиб, амалий ёрдам кўрсатмоқда.

М.АЛОВУДДИНОВ,
«Ishonch» мухбири

«Тўйтепа метал қурилмалари» очиқ акциядорлик жамияти Ёшлар йили муносабати билан 61 нафар ёшни ишга қабул қилди.

Маданий-маърифий тадбирлар

касаба уюшма ташкилотининг диққат марказида

Корхона маъмурияти ҳамда касаба уюшма ташкилоти бу билан чекланиб қолмади. Қизиқишлар ҳисобга олиниб, жамоа ўртасида маданий-маърифий ҳамда спорт ишлари кенг йўлга қўйилмоқда. Хусусан, «Истеъдодларни излаймиз» кўрик-танлови ўтказилди. Қатнашчиларнинг турли тилларда куйлаган қўшиқлари тингловчиларда катта таассурот қолдирди. Шунингдек, корхона ишчи-хизматчилари истиқомат қиладиган ҳудудда ҳар йили «Халқаро болаларни ҳимоя қилиш куни»га бағишлаб анъанавий байрам ўтказилмоқда.

(Ўз мухбиримиз)

Меҳнат муҳофазаси

жамоа шартномаларида ўз аксини топмоқда

Меҳнаткашларга кўнгилдагидек иш шароити яратиб бериш ҳамда меҳнат муҳофазаси масаласи тармоқ касаба уюшма Марказий кенгаши ташкилотларининг асосий фаолият йўналишларидан ҳисобланади. Шу боис жамоа шартномалари орқали бу ишни тўлақонли йўлга қўйишга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Таҳлиллар шуни кўрсатмоқдаки, ўтган йили ҳар бир меҳнаткашга сарфланган маблағ миқдори 183 минг сўмни ташкил этди. Бу 2006 йилга нисбатан 30 фоиз кўпдир.

Шунингдек, жамоа шартномаларида инсон саломатлиги учун зарарли иш жойларида ишловчилар учун ҳам имтиёзлар берилган. Улар маошларига 12-24 фоиз миқдорида қўшимча ҳақ олишмоқда.

Бошланғич ташкилотларда

Ҳаммаси одамлар учун

2006 йилнинг қиши қаттиқ келди. Айрим иморатлар томи узлуксиз ёққан қорга бардош бера олмай, қулаб тушди. Боз устига совуқ ҳам жуда қийнаб юборди. Иззатилла Эржонов хонадонида газли темир печка ҳароратидан синчли уйнинг харилари ёниб кетди. Хонадон эгалари бу пайтда ғафлат босиб, нариги уйда телевизор кўриб ўтиришарди.

Тез орада қўшнилар, бироз ўтиб ўт ўчирувчи машиналар етиб келди. Аммо бир соат ичида беш хонали уй култепага айланди.

Эртаси куни касаба уюшмаси фаоллари келганида Иззатилла ака кўз ёшини тўхтатолмади. Тез орада тегишли далолатнома тузилди. Ҳиссадорлик жамияти бошқаруви мажлиси бир овоздан диспетчер И.Эржановга ёрдам сифатида тўрт миллион сўм нақд пул беришга қарор қилди.

— Жамоанинг беғараз ёрдамини унутиб бўладими, — дейди Иззатилла ака. — Бу мурувватга фақат ҳалол меҳнатим билан жавоб қайтараман.

Бир куни касаба уюшмаси хонасига қурилиш цехининг ишчиси Эсонбой Холиқулов кириб келди. Унинг кўзларида чуқур ҳасрат, мунг ва алам бор эди.

— Туман ижтимоий таъминот бўлимига қатнайвериб чарчадим. — деб гап бошлади Эсонбой. — Сабаби, ўғлим Элёр ўн тўрт йилдан бери ногирон. Мен ишдаман, бир ўзи шифтга тикилиб ётади бечора. Шунга ногиронлик аравачаси олиб берай десам, фарзандлар кўп, қурбим етмай турибди.

Э.Холиқуловнинг аризаси асосида дарҳол касаба уюшма қўмитаси мажлиси чақирилди. Барчанинг фикри бир жойдан чиқди. Ногирон фарзандга касабақўм ҳисобидан икки юз минг сўмга аравача олиб берилди.

Касаба уюшма қўмитаси хонаси доимо ишчи-хизматчилар билан гавжум. Кимгадир санаторийга йўлланма керак, кимгадир моддий ёрдам, кимдир фарзандини олий ёки ўрта махсус ўқув юртига ўқишга киритиш ниятида, лекин контракт пули тўлашга қўли калта...

Дарвоқе, бугунги кунда Оҳангарон шаҳри ва туманида корхонада ишлашни ҳавас қилмайдиган одамнинг ўзи йўқ. Ким ўғлини етаклаб келган, ким набирасини. Ваҳоланки, ўн беш йил муқаддам одамлар бу ердаги ботқоқ ва уйдим-чуқур жойларни кўриб ҳуркарди. Мустақиллик йилларида шароит тубдан ўзгарди. Айниқса, кейинги беш йил ичида корхона гуллаб яшнади. 2001 йил якунлари бўйича атиги саккиз юз минг сўм соф фойда олинганди. 2006 йилда эса йиллик режа 1 декабрда уддаланиб, қўшимча 12 миллион шартли плита шифер ишлаб чиқарилди. Соф фойда саккиз миллиард сўмга етди.

Даромадга қараб буромад деганларидек, 2002 йилда ҳар бир акцияга 2450 сўмдан, 2006 йилда эса 5000 сўмдан девидент тўғри келди. Корхонада бугунги кунда ўртача иш ҳақи 389 минг сўмни ташкил этади.

Яқинда узоқ Олмониядан хушхабар келди. Корхонанинг сифат борасидаги ишлари юксак баҳоланиб, халқаро сертификатга сазовор бўлди. Корхона маъмурияти жамоа шартномасида ижтимоий кафолатлар учун кўзда тутилган режадаги 753 900 минг ўрнига 832 972 минг сўм маблағ ажратди. Касб ва умумхалқ байрамларида ишчи-ходимларга 188 миллион 488 минг сўмлик моддий ёрдам кўрсатилди.

Корхонадаги кам таъминланган оилаларнинг 107 нафар фарзандига соғломлаштириш оромгоҳига бепул йўлланма ажратилди. Бу мақсадлар учун касабақўм ҳисобидан 8 миллион сўм маблағ сарфланди. Моддий аҳволи ночорроқ ишчи-хизматчиларга цех фондидан 18 346 минг сўм моддий ёрдам кўрсатилди. Касабақўм томонидан бу йўналишлар учун 2,5 миллион сўм маблағ ажратилди. Янги келин-куёвлар учун 5 миллион 20 минг сўмлик моддий ёрдам берилди.

Албатта, булар ҳаммаси одамлар учун. Оддий ишчи-хизматчига наф келтириш энг олий саодатдир. Маъмурият ва касаба уюшма қўмитасининг кўзлаган эзгу мақсади ҳам шу. Баракали ва ҳалол меҳнат қилдингми, биз ҳам таъзимдамиз, интизомни буздингми, ҳафа бўлма, жавобини бер. Зотан, ички меҳнат тартиби қоидасининг асл мазмуни ҳам шу.

Жамоанинг 2002 йил ишлаб чиқариш натижалари ва маҳсулот сифатига кўра Парижда халқаро мукофотга сазовор бўлиши, 2004 йилда МДҲ асбест ишлаб чиқарувчи ва ундан хомашё сифатида фойдаланувчи корхоналарнинг халқаро семинари айнан «Оҳангароншифер» ҳиссадорлик жамиятида ўтказилиши корхонага бўлган ишончдан далолатдир. Ўтган йили сиқилган ҳаво ҳосил қилувчи компрессор ва черепица цехи ишга туширилди. Ишчилар учун ҳаммом қуриб берилди. Шифер ва қувур цехларида янги технологик линиялар ишга туширилиб, қўл меҳнати қисқарди, хавфсиз иш шароитлари вужудга келтирилди.

Куни кеча касаба уюшмаси қўмитасига муҳандис Сайфулла Солиев ва диспетчер Раҳматилла Ёқубов мамнун қиёфада кириб келди. Улар кардиология шифохонасида даволаниб, соғлиқларини тиклашганди.

—Маъмурият ва касаба уюшмаси қўмитасига раҳмат, — дейди собиқ байналмилалчи жангчи Бахтиёр Ботиров. — «Чимён» санаторийсида даволандим. Ҳозир отдекман.

Корхона санаторий-профилакторийсида дам олиб, даволанган пенсионер Шамсиддинова эса ҳаяжонини яшира олмай, дуога қўл очди.

Корхонамизда узоқ йиллар бош муҳандис бўлган, ҳозирда Челябинскдаги турдош корхонада ишлаётган Алексей Скребцов шундай деди:

— Россияда ҳам бундай корхоналар бармоқ билан санарли, раҳбарларга ҳам, жамоага ҳам катта раҳмат. Улкан ишларни бажарибсизлар. Ўзгаришлар улуғвор. Инсон учун бундан ортиқ эътибор бўлмайди.

Нимаям дердик, у ҳақ.

Озод ХУШНАЗАРОВ,
«Оҳангароншифер» ҳиссадорлик жамияти касаба уюшма қўмитаси раиси

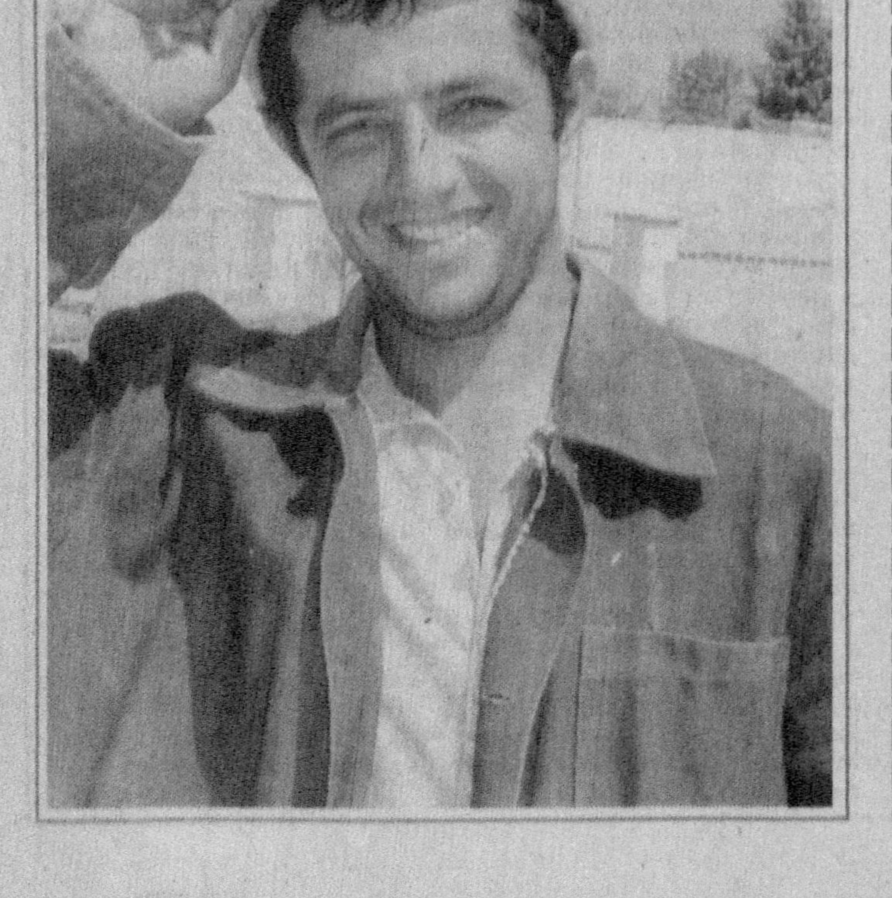

Ўзбекистон қурилиш ва қурилиш ашёлари саноати ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгаши, вилоятлар вакиллари ҳамда бошланғич ташкилотлар етакчилари барча мурожаатларни Ўзбекистон Республикасининг «Фуқароларнинг ариза ва шикоятлари тўғрисида»ги қонунида белгиланган муддатларда кўриб чиқиб, ижобий ҳал қилинишига эришмоқда.

Ҳуқуқий маслаҳатхона

меҳнаткашлар хизматида

Тизимда меҳнаткашлардан тушган мурожаатлар билан ишлашни яхшилаш, аризаларни қабул қилиш, рўйхатга олиб, муаммоларни чуқур ўрганиб, уларни ечиш ҳамда йўл қўйилган хато ва камчиликларни бартараф қилиш борасидаги фаолиятни кенгайтириш мақсадида Марказий кенгаш раёсатининг қарори мавжуд бўлиб, унга асосан бошланғич касаба уюшма ташкилотлари ва ўз ҳуқуқшуносларига эга бўлмаган вилоятлар вакилликларида жамоатчилик асосидаги ҳуқуқий маслаҳатхоналар ташкил қилинган.

Ҳозирги кунда тизимда 53 та жамоатчилик асосидаги ҳуқуқий маслаҳатхоналар фаолият кўрсатмоқда. Шулардан 43 таси йирик бошланғич ташкилотларда ва 10 таси вилоятлар вакилликларидадир. Ўтган йили 757 та мурожаатлар келиб тушган. Уларнинг барчаси вакиллик ҳамда бошланғич касаба уюшма қўмиталари томонидан ўз вақтида кўриб чиқилиб, аниқ чоралар белгиланган. Аризачиларнинг 267 нафари асосий ва қўшимча таътиллар, 241 таси иш ҳақининг ўз вақтида тўланиши, 91 таси меҳнат шартномаси ва бошқалар хусусидадир.

«Касаба уюшмалари, уларнинг ҳуқуқлари ва фаолиятининг кафолатлари тўғрисида»ги Қонуннинг 11 моддаси асосида 3 нафар аризачининг мурожаати бевосита касаба уюшмаси идораларининг даъво аризаларига кўра фуқаролик судлари орқали ҳал қилиб берилди.

Жорий йилнинг 6 ойида эса мурожаатлар сони ўтган йилга нисбатан бироз камайганини айтиб ўтмоқчиман.

Бунинг сабаби бор, албатта. Марказий кенгаш, вилоятлар вакиллари ва бошланғич касаба уюшма қўмиталари ҳар йили касаба уюшмаси фаоллари ва мутахассислар иштирокида ўтказиладиган Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси, Меҳнат Кодекси, «Касаба уюшмалари, уларнинг ҳуқуқлари ва фаолиятининг кафолатлари тўғрисида»ги, «Меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисида»ги қонунлар ҳамда жамоа шартномаларининг бажарилиши ва бошқа ҳуқуқий мавзуларда корхона ва ташкилотларда ўқув-семинарлари ўтказиб келмоқдалар.

Бир ҳақиқат мавжуд. Мутасадди кишилар мурожаатчининг дардини ўзиникидек билиб, уларга ҳамдард бўлиб муаммоларни тез ва ижобий ҳал қилиб беришда ўз вазифаларига виждонан ёндошиб ишласаларгина кўзланган мақсадга эришилади. Ўз-ўзидан тушунарлики, ечимини топиши лозим бўлган камчиликлар устида яна ва яна ишлашимиз керак. Бу давр талаби. Чунки инсон манфаати ҳамма нарсадан устундир.

Рамзжон ХУДОЙБЕРДИЕВ,
Марказий кенгашнинг бош ҳуқуқий маслаҳатчиси

Бунёдкор халқимиздир

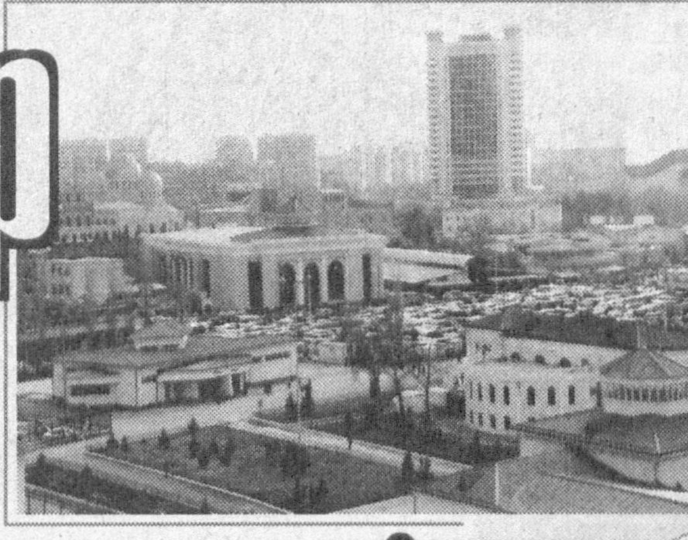

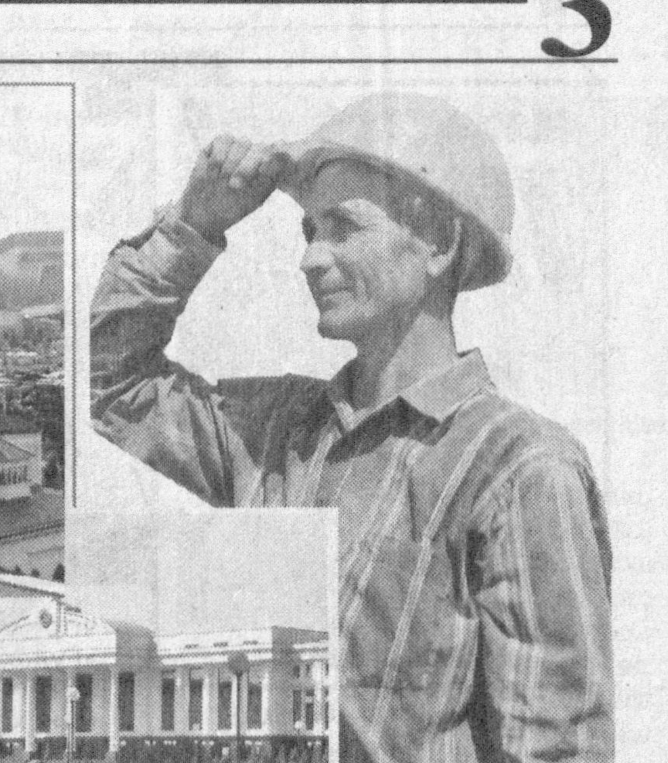

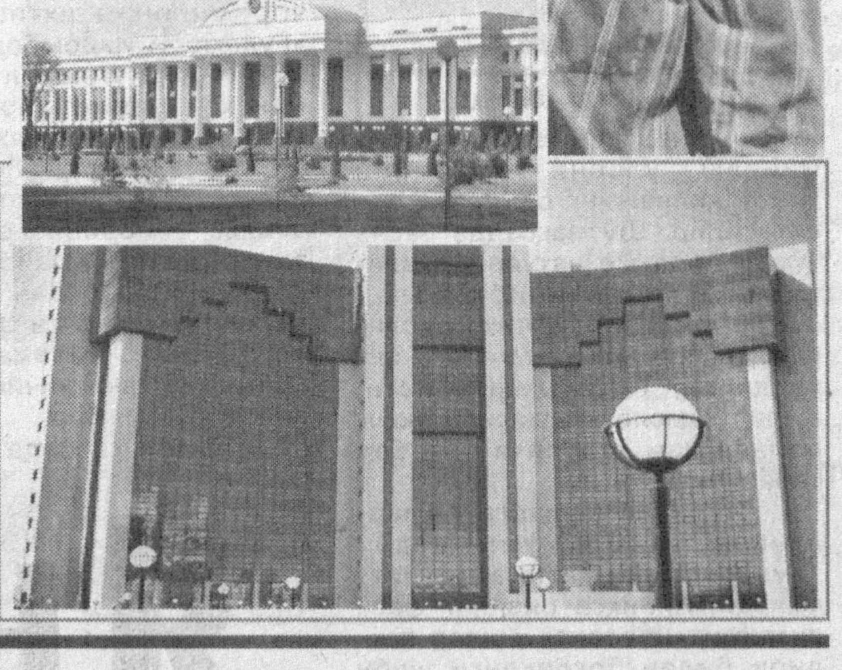

Ўзбекистон Қаҳрамони

Қурилишда иш қайнайди. Кимдир пардозлаш ишлари билан шуғулланса, бошқа биров ғишт термоқда. Иш жараёнини кузатар эканман, қурувчилик касби нақадар масъулиятли, айни вақтда шарафли касб эканлигига яна бир бор ишонч ҳосил қилдим. Хаёлимдан ўтган фикрни тушунди чамаси, трест касаба уюшма ташкилотининг раиси Рустамбек ака Бурхониддинов шундай деди:

Буюклик оддийликда

— Шунақа гаплар, мухбир ака. Катта бир иморатни йўқдан бор қилишнинг ўзи бўлмайди. Ўз ишининг фидойиси бўлган қурувчиларнинг меҳнати натижасида бунёдга келади ҳар бир бино. Тойир ака Дадахонов шундайлар сирасига киради.

. Шу пайт каска кийган киши мулойимгина кулимсираб яқинлашди.

— Қаҳрамонимиз шу киши бўладилар, — дея бизни таништирди Рустамбек ака. Қўл олишдик. Залворли панжалар кучини ҳис қилдим беихтиёр.

Тойир Дадахонов 1954 йил Тошкент шаҳрида туғилди. 1971 йили 115-мактабни тугатгач, тўғри қурилишга ишга келди. Дастлаб ўз фаолиятини бетончиликдан бошлади. Бунда унинг ёшликдан меҳнатга кўникма ҳосил қилганлиги жуда қўл келди. Онаси Зулфия опанинг ўгитлари асқотди.

— Ўғлим, меҳнатдан қочма. Чунки инсонни камолотга етказадиган, унга бахт эшигини очиб берадиган меҳнатдир.

Ёш қурувчи дастлаб ўз фаолиятини 159-трестнинг 13-қурилиш бошқармасида бошлади.

1973-1975 йиллар давомида йигитлик бурчини ўтаб қайтгач, яна қадрдон жамоасига ишга келди. Тошкентдаги қурилиш техникумида сиртдан ўқиди.

— Ўша вақтда қурилишда кўп нарса қўл кучи билан бажариларди. Эндичи? Манави механизацияларни кўряпсизми? Ҳаммаси ягона мақсад — юксак сифат ва қурувчининг меҳнатини енгиллаштиришга хизмат қилмоқда. Шундай шароитда ишлашга нима етсин. Ўғлим Дилшодбек ҳозир мактаб ўқувчиси. Катта бўлса албатта қурувчилик касбини эгаллашини хоҳлардим, — дейди қаҳрамон.

Тойир ака қурилишда ишлаб, техникумни тугаллагач, иш юритувчи, участка бошлиғи лавозимларида ҳам ишлади.

— Мен Тойир акани 80 йилларнинг бошларидан буён биламан, — дея ҳимоя қилади Рустамбек ака Бурхониддинов. — У кишидаги меҳнатсеварлик ҳамда ўз ишига бўлган садоқатдан ибрат олса арзийди. Қани энди шундайлар орамизда кўпроқ бўлса.

1995 йили илғор қурувчига «Ўзбекистонда хизмат кўрсатган қурувчи» унвони берилди. 2003 йили «Меҳнат шуҳрати» ордени билан тақдирланди.

2007 йилда «Ўзбекистон Қаҳрамони» унвонига сазовор бўлди.

— Ўтган йили бригадам билан Урганч шаҳридаги Огаҳий номли театр рўпарасидаги «Маслаҳат уйи»да қурилиш ишларини олиб бораётгандик, — дея эслайди у. — Бир пайт қурувчи дўстларим келиб мени табриклай кетишди. «Ўзбекистон Қаҳрамони» мукофоти берилганини ўшанда билдим. Бошим осмонга етди. Ахир суюнмай бўладими! Орадан ҳеч қанча вақт ўтмай, турмуш ўртоғим Фотима ва қизларим ҳам кетма-кет телефон қилиб, табриклашди.

Тойир акани том маънода бахтли инсон дейиш мумкин. Чунки турмуш ўртоғи билан 3 қиз ва 1 ўғилни тарбиялашди. Илғор қурувчилар Абдурашид Мусаев, Рустам Холматов, Сарвар Солиевлар уни устоз дея алқаб, ҳурматини ўрнига қўйишади.

Қаҳрамонимизнинг бир одати бор. У кечки пайтлари шаҳар кезишни яхши кўради. Ундаги кўплаб бинолар фарзандидек бўлиб қолган.

Мустақиллик майдони, Марказий банк, Юнусободдаги теннис майдони, Сенат майдони... Нафақат Тошкент шаҳри, балки Қўнғиротдаги сода заводи, Урганчдаги Огаҳий номли театр... Бу рўйхатни анчагача давом эттириш мумкин.

Айни кунларда Ўзбекистон Қаҳрамони Тойир Дадахонов бошлиқ бригада аъзолари пойтахтимиздаги «Сингапур» менежмент институти биноси қад ростлашида жонбозлик кўрсатишмоқда.

Илғор қурувчи билан суҳбатлашиб қайтар эканман, донишмандларнинг «Буюклик — оддийликда» деган ҳикмати ёдимга тушди.

Неъмат РАФИҚОВ,
«Ishonch» мухбири

Ўзбек оиласи борки, умр бўйи болам деб яшайди, фарзанди вояга етгач, унинг учун уй-жой қуради. Уларнинг кўплари асрлар оша яхши сақланиб, келажак авлодлар учун хизмат қилиб келмоқда. Бироқ шундай ҳоллар ҳам учраб турибди. Ҳафсаласизлик билан қурилган уйлар муддатини ўтамасдан яшаш учун яроқсиз бўлиб қолади.

Уй каптархона эмас

унда келажак авлод яшайди

«Архитектура тўғрисида»ги қонун талабларидан келиб чиқиб, уй-жой қурилиши сифатига алоҳида эътибор берилаётганлиги бежиз эмас, албатта. Бутун мамлакатимизда бўлгани каби мустақиллик йилларида Қашқадарё вилоятида кўплаб замонавий турар-жойлар қад кўтарди. Улар шаҳар ва қишлоқлар чиройига чирой қўшиб турибди.

Барча инфратузилмаларга эга бундай кўркам уйларни Нишону-Нуристонда, Мубораку-Косонда, Яккабоғу-Шаҳрисабзда, хуллас, воҳанинг ҳар бир бурчагида кўриш мумкин.

Шўртангазкимё мажмуаси томонидан Қарши шаҳрида бунёд этилган ҳар бири икки оилага мўлжалланган ҳовлили коттежлар қулайлиги билан ажралиб туради. Алоҳида меҳмонхонаси, ошхонаси ва бошқа коммунал-маиший хоналари бор. Олдида анвойи гуллар ифори уфуриб турган мўъжазгина боғча, зилол сувли фавворалар кўнгилга ҳузур бағишлайди.

Уй-жой мулкдорлари ширкатлари тузилганлиги коммунал хизмат кўрсатиш, қурилиш-таъмирлаш, ободонлаштириш юмушларини яхлит амалга ошириш имкониятини яратди.

«Ёшлар йили» давлат дастурига мувофиқ Қарши шаҳрида ҳар бирининг лойиҳа қиймати 1 миллиард 162 минг сўм бўлган 32 квартирали иккита турар-жой қад ростламоқда. Президентимизнинг «Ёш оилаларни моддий ва маънавий қўллаб-қувватлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармони асосида мингдан зиёд ёш оилага 2 миллиард 500 миллион сўмлик кредитлар ажратилди.

Вилоятда бир йилда 780 минг квадрат метр турар-жой бунёд этилди. Хўш, бу уйларнинг сифати қай даражада?

Турли касб эгалари

— Айрим бинолар қўл учида қурилганига кишининг ғаши келади, — дейди Қаршида қанчадан-қанча уйлар тиклаган, 80 ёшли кекса қурувчи Жўра бобо. — Эзгу ният билан иш бошладингми, астойдил ҳаракат қил. Шаҳарнинг бош режаси асосида электр энергияси, ичимлик суви, табиий газ таъминотини ҳисобга олган ҳолда бўлажак хонадонингнинг пойдеворини қўй.

— Мустақилликнинг 17 йиллиги арафасида ёш оилалар янги уйга кўчиб киришади, — дейди «Ўзбекистон» кўчасида замонавий уй-жой қураётган «Қашқадарёқурилишмонтажсервис» унитар шўъба корхонаси участка бошлиғи Жавли Турдиқулов. — Шаҳарга кўрк бағишлаб турган муҳташам иморатнинг қисқа муддатда қуриб битказилишига юздан зиёд малакали ғишт терувчи, монтажчи, сувоқчи, электр пайвандчи ва бошқа касб эгалари самарали ҳисса қўшдилар.

Ёшлар мураббийси Ориф ака Миллиев тажрибали ғишт терувчи. У шогирдлари билан ҳар бир ишни аъло даражада сифатли бажаришга одатланган.

— Уй каптархона эмас, — дейди Ориф ака пешонасидаги реза-реза терни артаётиб. — Пойдевори мустаҳкам иморатнинг умри боқий бўлади. У келгуси авлод фаровонлиги, бахтиёр яшаши учун хизмат қилади.

Қўлигул қурувчилар — пардозловчи Фарҳод Дониев, ёш сувоқчи Шерзод Бекмуродовларнинг фидойиликлари туфайли иморат муддатидан анча илгари қуриб битказилди.

Шаҳарнинг 6 -митти туманида яна бир 32 хонага мўлжалланган турар-жой фойдаланишга топшириш арафасида. Уни Косондаги 231-махсус қурилиш масъулияти чекланган жамияти барпо этди. Жамоа раҳбари А.Мўминов, илғор бригада бошлиғи Ш.Аҳмедов, бетончи А.Файзиев, ғишт терувчи Д.Сувонов, шофёр М.Отақулов сингарилар қурилишнинг сифати ва суръати учун астойдил жон куйдирдилар.

— Жамият раҳбарияти билан тузилган жамоа шартномасида меҳнат аҳлини ижтимоий-иқтисодий, ҳуқуқий ҳимояси кафолатланган, — дейди биз билан суҳбатда корхона касаба уюшма қўмитаси раиси С.Тўхтаев. — Унда ишлаб топилган маблағлардан фойдаланиб маошларни кўпайтириш, иш ва дам олиш вақтлари, меҳнат муҳофазаси, техника хавфсизлиги, ходимларни бепул махсус кийим-бош ва шахсий ҳимоя воситалари билан таъминлаш, ишчи-хизматчилар саломатлигини тиклаш каби йўналишлар ўз ифодасини топган.

Иззат ҲИКМАТОВ,
«Ishonch» мухбири

Истиқлол шарофати

Пойтахт билан ҳусн талашмоқда

Қадимги Мирзачўл ўзагида ташкил топган Сирдарё воҳасида бугун буюк бир кайфият ҳукм сураяпти. Бу халқимиз тақдирини озодлик йўлига буриб юборган истиқлол туйғусидир. Қайси жабҳага назар ташламанг, барида мустақиллигимизнинг шонли 17 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишга қизғин ҳозирлик кўрилаётганига гувоҳ бўласиз.

Қурувчилик ғоят мураккаб ва шарафли касб. Бетон қорищдан тортиб пойдевор қўйишгача, ғишт терищдан том ёпишгача масъулиятли бўлишни талаб қилади.

Инсон боласи бино бўлибдики, бахтини ҳам, тахтини ҳам ҳалол меҳнатдан излайди. Шу боиски, сирдарёлик шоир Мирза Қайнар ёзади:

Инсоннинг тилаги эрур саодат,
Саодат калити илму ҳикматдир.
Беш буюк ибодат фарз бўлмиш, аммо
Энг улуғ ибодат ҳалол меҳнатдир.

Ушбу шеърий мисралар юртдошимиз, машҳур қурувчи Анвар Қурбонов тақдирига ҳайратланарли даражада ҳамоҳангдир. Анварга 1998 йилда тақдир кулиб боқди. Мустақиллик байрами арафасида Сирдарё воҳаси бўйлаб хушхабар қанот қоқди. 1-қурилиш трестига қарашли 4-кўчма жамланма ғишт терувчилар жамоаси бошлиғи Анвар Қурбонов мустақил мамлакатимизнинг қурилиш соҳаси тарихида биринчи бўлиб Ўзбекистон Қаҳрамони деган юксак унвон соҳиби бўлди.

Ҳаётини бунёдкорлик ишларига бағишлаган Анвар Қурбонов кўплаб қурилиш майдонларида жасоратли ва мардона меҳнат намуналарини кўрсатди. Гулистон шаҳрини бутунлай қайтадан қуриб, уни исмига мос қилишда фаол қатнашди. Муболағасиз айтиш мумкинки, бугунги Гулистон пойтахтимиз Тошкент шаҳри билан ҳусн талашаяпти.

Истиқлол шарофати билан вилоятимиз қиёфаси ҳам тубдан ўзгарди. Юзлаб турар-жойлар, 136 та қишлоқ шифо масканлари, 37 та касб-ҳунар коллежларининг замонавий бинолари кўкка бўй чўзди. Айниқса, афсонавий «Алпомиш» спорт мажмуаси, Никоҳлар ва Бокс саройлари, сузиш ҳавзаси, теннис кортлари, маҳаллаларда болаларнинг 40 дан зиёд спорт майдончалари, Хотира майдони, Маънавият ва маърифат кошонасини айтмайсизми!

— Сирдарё вилоятининг асосий Мустақиллик майдони, — деди биз билан суҳбатда Анвар Қурбонов, — бир вақтлар қамиш босган пастқам ва кўримсиз бир қаватли ҳужралардан иборат эди. Кечагидай ёдимда қолган, катта байрам пайтида отилган мушаклардан бири ёнимиздаги ҳовлига тушиб, қамишлар гувиллаб ёнди. Тасаввур қилинг, бу воқеа шаҳарнинг қоқ марказида рўй берганди.

Бугунги кунда ўша уйлар ўрнида Боғи Эрамни эслатадиган ажойиб майдон шаҳар аҳолиси ўзининг бола-чақаси билан яйраб-яшнаб сайр қиладиган кенг ва кўркам хиёбонга айланди.

* * *

Чўлқувар қурувчилар шаҳри — Янгиерга отландик. Хусусий «Строймонтаж» жамоаси тўпланиб, корхона раҳбари Нодирбек Сулаймонов ва касаба уюшма қўмитаси раиси Эркин Мусурмонов бошчилигида оддий ишчи Илёсбек Маҳмудхўжаевни туғилган куни билан қутлашаётган экан.

Яқинда у қурилиш участкасига бошлиқ этиб тайинланибди. Қучоғида чиройли гулдаста. Ўзининг ҳам чиройи очилиб, ҳаммага бундай эътибор учун миннатдорчилик билдирди. Қурилишда эришган ютуқлари учун унга фахрий ёрлиқ топширилди ҳамда пул мукофоти билан тақдирланди.

Таҳлилларга назар ташлаймиз. Сирдарё қурувчилари охирги икки-уч йилда болалар спортини ривожлантириш мақсадида режада белгиланган 41 спорт иншоотларини бунёд этишди. Шу мақсадда 5 миллиард 200 миллион сўм, Ёшлар йилининг ўтган 6 ойи давомида эса қурилиш-тиклаш ва таъмирлаш ишларига 1 миллиард 800 миллион сўм сарфланди. Дарҳақиқат, бунёдкорларнинг бугун қўли қўлига тегмайди. Улар 2009 йилнинг май ойида Гулистон шаҳрида бўлиб ўтадиган «Умид ниҳоллари» мусобақаларига спорт иншоотларини пишиқ ва пухта қилиб ҳозирлашаяпти.

Бунёдкорлар амалга ошираётган улуғвор ишлар барчани ҳалол хизмат қилишга чорлаяпти, мустақиллигимизнинг шонли 17 йиллигини муносиб кутиб олишга даъват этиб турибди.

Пиримкул ДЎСТМАМАТОВ,
«Ishonch» мухбири

Вакиллар ўқуви

Ишлаб чиқаришдаги бахтсиз ҳодисаларнинг олдини олишда жамоатчилик асосида сайланган вакиллар ўрни беқиёс. Тармоқда фидойи вакиллар кўплаб топилади. «Қизилқумцемент» корхонасидан Б.Аминов, 12-қурилиш трестидан Б.Дадахонов, «Бекободцемтаъмир»дан О.Очилов ҳамда «Кварц» корхонасидан М.Тиллабоевлар шулар жумласидандир.

Уларнинг саъй-ҳаракатлари натижасида иш берувчилар билан ҳамкорликда иш ўринлари аттестациядан ўтказилмоқда. Ишчи-хизматчилар махсус кийим-бош ҳамда пойабзал, шахсий ҳимоя воситалари билан таъминланмоқда.

Вакилларнинг фаолиятини янада яхшилаш мақсадида Марказий кенгашнинг жойлардаги вакилликлари томонидан биринчи бор ўқув-семинари ўтказилди. Унда вакиллар фаолиятини янада фаоллаштириш ҳамда бошқа бир қатор долзарб масалалар атрофлича муҳокама этилди.

Ифтихор

«Қувасойцемент» акциядорлик жамияти Ўзбекистон ва Марказий Осиё ҳудудидаги бозорларга юқори сифатли қурилиш материаллари етказиб берувчи йирик саноат корхонаси ҳисобланади. Корхона қурилиши 1929 йили бошланиб, 1932 йил 21 февралда илк маҳсулотини ишлаб чиқарган. Ўша вақтда завод йилига 720 бочка цемент ишлаб чиқариш қувватига эга эди холос.

«Сифат учун олтин юлдуз»

мукофотига сазовор корхона

Корхона 1995 йили ҳиссадорлик жамиятига айлантирилди. Ўтиш даврида ҳиссадорлик жамияти босқичма-босқич бозор иқтисодиёти тамойилларига мослаша олди. Айни пайтда, мамлакатимиздаги бозор қонунларига мос тарзда қурилиш саноатида талаб беҳад кўп бўлган харидоргир маҳсулотлар ишлаб чиқармоқда.

1996-2001 йиллар мобайнида барча технологик линияларга атмосферага чанг чиқарилишининг олдини олиш мақсадида махсус қурилмалар татбиқ этилди. Корхонанинг ярим тайёр маҳсулот ва цемент ишлаб чиқариш билан боғлиқ барча технологик жараёнлари компьютер билан назорат қилиниб, бошқарила бошланди. Натижада жаҳон стандартлари талабларига жавоб бера оладиган маҳсулотлар «Жаҳон сифати учун» олий мукофотига сазовор бўлди. Дунё бизнеси ривожланишига қўшган ҳиссаси ва профессионализми эътиборга олиниб, «Сифат учун Олтин Юлдуз» мукофоти билан тақдирланди. 2002 йил 25 март куни «Қувасойцемент» ҳиссадорлик жамияти илғор ҳамда инновацион технологияларини эгаллаб, сифат ва самарадорликка интилаётгани учун «Арка Европы» халқаро мукофотига лойиқ деб топилди. 2004 йил «Ишчан Амалиётдаги Энг Юқори Сифат учун» Халқаро Фонди корхонани иқтисодий кўрсаткичлари, корпоратив ҳаракатларда юқори даражага эришаётгани учун «Олтин медал» билан тақдирлади.

Ўтган йилдан эътиборан корхонамизда «ИСО 9001-2000» давлатлараро стандарти жорий этилди.

Корхонамизнинг турли халқаро давраларда қўлга киритган ютуқларини бежиз тилга олмадик. Чунки уларга Мустақилликдан сўнг эришилди. Сифат ва самарадорликнинг йилдан йилга кўтарилиб бориши сўзсиз Ўзбекистоннинг иқтисодий салоҳияти Марказий Осиё ҳудудида ўзига хос ўрин тутишини таъминламоқда.

Корхонада ишчи-хизматчиларни меҳнатга яраша муносиб тақдирлаш йўлга қўйилган. Ишлаб чиқариш кўрсаткичларини бажаришда алоҳида ўрнак кўрсатган, айланма печларни таъмирлашда фаол иштирок этганлар мунтазам равишда мукофотлаб борилади. 2007 йилда илғор деб топилган 16 нафар ишчиларимизни бепул йўлланмалар асосида Мисрга саёҳатга юбордик. Айниқса, «Роҳат» сиҳатгоҳининг корхона тассаруфига олиниб, қайта таъмирланиши, замонавий тиббий асбоб-ускуналар ва бошқа жиҳозлар билан таъминланиши натижасида меҳнат таътилига чиққан ҳар бир ишчи 10 кун давомида дам олиб, даволаниш имконияти яратилди. Даволанишга муҳтож ишчи-хизматчиларимизнинг соғлиқларини тиклаш мақсадида жамоа шартномасига асосан Андижон шаҳридаги Тиббиёт институти клиникасига бепул йўлланмалар ташкил этилмоқда.

Йил якунларига асосан ҳар бир ишчи-ходим учун 110 минг сўмдан мукофот пули берилиши, уларнинг ойлик маошлари 10 фоизга оширилиши ижтимоий ҳимоя борасидаги муҳим тадбирлардан бўлди.

Корхона ходимлари фарзандларининг ёзги дам олишларини мароқли ўтказиш мақсадида «Роҳат» профилакторийси қошида 600 бола дам олиши учун мўлжалланган 100 ўринли болалар оромгоҳи 1 июндан ишга туширилди.Бу ерда компьютер хонаси, кутубхона, сузиш ҳавзаси, Маънавият ва маърифат хонаси, спорт майдончалари, бадиий ҳаваскорлик тўгараклари фаолият олиб бормоқда. Вилоят болалар драма театри ҳамда «Шарқ» ижодий бирлашмалари билан шартномалар тузилиб, турли хил маданий тадбирлар ўтказилмоқда.

Маъмурият ҳамда касаба уюшма қўмитаси билан ҳамкорликда корхонада узоқ йиллар меҳнат қилиб нафақага чиққан, ишламайдиган нафақахўрларнинг ижтимоий ҳимоясига ҳам эътибор берилмоқда. Корхона сиҳатгоҳида ҳар ойда 24 нафар нафақахўрларимизнинг даволанишлари учун бепул йўлланмалар ажратилиши билан бирга, ҳар куни 35 нафар кам таъминланган нафақахўрлар учун бепул тушликлар ташкил қилинган.

Мақсуд ЖАББОРОВ,
«Қувасойцемент» акциядорлик жамияти касаба уюшма қўмитаси раиси

Фахрийлар иззатда

Ўзбекистон қурилиш ва қурилиш ашёлари саноати ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгашининг Хоразм вилоят вакиллиги томонидан меҳнаткашлар ҳамда уларнинг оила аъзоларини соғломлаштириш масаласига алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Шунингдек, жорий йилда вакиллик томонидан ишчи-ходимларнинг турли байрамларда мароқли ҳордиқ чиқаришлари учун бир пиёла чой устида маърифат тадбирлари уюштирилди. Муҳими, бундай байрамларда 69 нафар уруш ва меҳнат фахрийлари ҳамда байналминалчи жангчиларга алоҳида ҳурмат кўрсатилди.

(Ўз мухбиримиз)

Ишлаганинг мингга, ўрганганинг ўзингга, деган халқ мақоли айнан қурувчиларга қарата айтилгандек. Уларнинг меҳнати, билими, тажрибаси туфайли шаҳар ва қишлоқлар янги қиёфа очмоқда.

Жамоа шартномалари амалда

Оғир шароитда ишловчилар

қўшимча имтиёзлардан фойдаланишяпти

Меҳнат ва меҳнат билан боғлиқ ижтимоий-иқтисодий муносабатларни тартибга солишда жамоа шартномаларининг аҳамияти йил сайин ошиб бормоқда. Марказий кенгаш тасарруфидаги корхоналарнинг 602 тасида жамоа шартномалари қабул қилинган ва улар орқали 65165 нафар меҳнаткашларнинг манфаатлари қамраб олинган.

Касаба уюшма Марказий кенгаши ва унинг жойлардаги Вакилликлари корхоналарда тузилган жамоа шартномалари лойиҳаларини дастлаб экспертизадан, кейинчалик уларни рўйхатдан ўтказишни 1998 йилдан бошлади. Натижада жамоа шартномаларининг сифат даражаси анча ўсди.

Жамоа шартномаларининг тузилиши ва юқори даражада бажарилиши бу жойлардаги ижтимоий шерикчилик асосида олиб борилган ишларнинг натижасига боғлиқ. Иш берувчилар билан мулоқот ҳар доим осон бўлмайди. Касаба уюшма ташкилотлари етакчиларининг жамоа шартномаларига Меҳнат Кодексида белгиланган моддалардан ташқари яна бир қанча қўшимча имтиёзлар ва кафолатларни, тузилган тармоқ битимларидаги шартларни киритиш ўз-ўзидан бўлмаяпти, албатта. Шу ўринда касаба уюшма етакчилари ўз корхоналари молиявий ҳолатига қараб кўпроқ имтиёзларни киритишга ҳаракат қилаётганлари айни муддао бўляпти.

Тармоқ корхоналарининг бир қатор касаба уюшма қўмитаси раислари бу ишда анчагина тажрибага эгалар. Масалан, «Қизилқумцемент» АЖдаги В.Фокеев, «Қувасойцемент» АЖдаги М.Жабборов, «Оҳангароншифер» АЖдаги О.Хушназаров, «Кварц» АЖдаги А.Назирдинов, «159 қурилиш трести» АЖдаги В.Абдураҳмонова ва яна бир қатор касаба уюшмаси ташкилотининг етакчилари фикримизга мисол бўла олади. Улар олиб бораётган ишлар туфайли тармоқ корхоналари ишчилари жамоа шартномадаги қўшимча имтиёзлардан баҳраманд бўлишяпти.

Корхоналарда спорт тадбирларини ўтказиш учун касаба уюшмаси қўмиталари ҳисоб рақамларига 63,3 миллион сўм ўтказилди. 8873 нафар ишчиларга қўшимча меҳнат таътиллари берилди. Оғир ва ўта оғир шароитларда ишлаган ходимларга устама ҳақ тўлаш жорий этилиб, уларга 1 миллиард сўмдан зиёд қўшимча иш ҳақи берилди.

Бугунги кунда Бухоро, Сурхондарё, Қашқадарё ва Хоразм вилоятларидаги Вакилликларимиз бандлик, меҳнатга ҳақ тўлаш, меҳнат шароитлари ва соҳа ходимлари учун ижтимоий кафолатлар ҳамда ходимлар ва иш берувчи ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг барқарорлигини сақлаш мақсадида умумий йўналишларни белгилайдиган, ижтимоий-иқтисодий ривожланишга имкон берадиган 6 та ҳудудий Битим туздилар. Уларда кўзда тутилган имтиёзлар тармоқдаги корхоналарнинг жамоа шартномаларига киритилди.

Мамлакат АБДУМАЛИКОВА,
Марказий кенгашнинг бош мутахассиси

Янгиланаётган кўҳна Хоразм

(Боши 1-бетда)

Ёшларнинг бандлигини таъминлаш уларни ижтимоий ҳимоя қилишнинг самарали воситасидир. Шу мақсадда барча туманларда меҳнат ярмаркалари ташкил қилиниб, юзлаб ёшлар эгаллаган мутахассислиги бўйича ишлаш имконига эга бўлдилар. Таъкидлаш жоизки, ёшлар камолотига касаба уюшмалари ҳам етарлича эътибор қаратмоқда.

— Йилнинг ёшларга бағишланиши касаба уюшмалари зиммасига ҳам катта масъулият юклади. Айниқса бизнинг фаолиятимиз бевосита ёшлар тақдири билан боғлиқлиги ушбу масъулият ҳиссини яна бир карра оширди, — дейди таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси вилоят кенгаши раиси Муяссар Раҳимова. — Бу йилги дастуримиздан нафақат соҳа ходимлари, балки ўқувчилар учун ҳам турли тадбирлар кенг ўрин олди. Касаба уюшма аъзолари ва ўқувчиларнинг бўш вақтини сермазмун ўтказиш, ёшларни шонли ўтмишга ҳурмат руҳида тарбиялаш, порлоқ келажакка ишончини мустаҳкамлаш бирон дақиқа ҳам эътиборимиздан четда қолмаяпти.

Имконияти чекланган болалар учун уюштирилган байрам дастури, аёллар спартакиадаси, «Ёшлик гулшани», «Сени куйлайман, Ўзбекистон», «Эътироф» танловлари, «Отам полвон, онам эпчил, мен чаққон» мусобақаси, талабаларнинг Бухорога саёҳати бунинг далилидир.

Кенгаш йил давомида бундай тадбирлардан яна бир нечасини ўтказишни мўлжаллаган.

Аҳдига вафодор чорвадорлар

Ҳукуматимизнинг аҳолининг гўшт, сут, асал, тухум ва балиқ маҳсулотларига бўлган эҳтиёжини тўла қондиришга қаратилган эътибори жойларда мамнуният билан қабул қилинмоқда. Ҳозир вилоятда барча секторлар бўйича 630 мингга яқин қорамол, 320 мингга яқин қўй-эчки, 2 млн.дан зиёд парранда боқилмоқда.

Чорвачилик билан банд бўлган олти мингдан ортиқ фуқарога меҳнат дафтарчаси очилиб, йилнинг ўтган даврида 500 дан зиёд кам таъминланган оилага бепул қорамол тарқатилди. Банклар эса шахсий хўжаликлар учун имтиёзли кредит ажратишда давом этмоқда.

Бозорларга чорвачилик, асаларичилик, паррандачилик ва балиқчилик маҳсулотларини узлуксиз етказиб беришда фермерларнинг улуши катта бўлмоқда.

Ҳазорасплик Ғофуржон Исмоиловнинг асл касби қурувчи. 2001 йили туманнинг Пичоқчи қишлоғида «Ғофур-Руҳия» фермер хўжалигини ташкил этган миришкор 48 гектар ерда деҳқончилик қилиб келмоқда. Ўтган йили пахтадан 30, ғалладан 60 центнердан хирмон кўтарган. 3 та трактори, экскаватори, қишлоқ хўжалиги учун зарур бўладиган барча ускуналари мавжуд.

Қўшимча тармоқ сифатида ун ва шоли тегирмонлари ишлаб турибди. Ўғиллари Ғуломжон ва Икромлар отага ёрдам беришмоқда.

Бу йил ҳукуматимизнинг чорвага бераётган катта эътиборидан илҳомланиб ўғли Икром чорвачиликка ихтисослашган «Ғуломбой-Икромбой» фермер хўжалигини ташкил этди. Туман ҳокимининг қарори билан унга 31 гектар ер ажратиб берилди. Қишлоқда ташландиқ ҳолатга келиб қолган эски ферма биносини сотиб олиб, таъмирлади. Ҳозир 160 бош қорамоли, 300 дан зиёд паррандаси бор. 5 та зотдор мол сотиб олди. Келажакда сутни қайта ишловчи кичик цех ташкил этиш ниятида.

— Еримизга беда ва маккажўхори экдик, — дейди ёш фермер. — «Урганчнефтбаза» унитар корхонаси Ҳазорасп филиали билан тузилган шартномага мувофиқ ёқилғи тарқатиш шохобчаси орқали керакли пайтда ёқилғи олаяпмиз. «Қишлоқхўжаликкимё»нинг туман филиали билан тузган шартномамизга ҳам қатъий амал қилинмоқда. Экинлар баравж. Умид қиламизки, ҳосил ҳам мўл бўлади.

Замон билан ҳамнафас

Юртимизга замонавий алоқа технологиялари жадал кириб келди. Эндиликда воҳада МТС, «Билайн», «Юсел», «Ўзмобайл» уяли алоқа компаниялари аҳолига сифатли хизмат кўрсатмоқда. Рақобат шароитида бундан бошқача бўлиши ҳам мумкин эмас.

Бу ўзгаришлар алоқачиларни замон билан ҳамнафас бўлишга даъват қилмоқда. Тармоқ касаба уюшмаси эса бу жараёнда штат қисқаришига тушган ходимлар ишсиз қолиб кетишининг олдини олиш чораларини кўрмоқда. Дейлик, «Хоразм телеком» филиали бўйича шартнома асосида 23 та провайдер ташкил қилиниб, 45 киши, «Ўзбекистон почтаси»нинг Хоразм филиалида 4 та шохобча очилиб, 9 киши, «Матбуот тарқатувчи» шўъба корхонасида ҳам 2 та шохобча очилиб, 2 киши, жами 56 та ходим иш билан таъминланган.

Янгиариқ телекоммуникация боғламаси қошида «Жамшид технократ» ва «Насиба-Аълохон» хусусий корхоналари фаолият кўрсатмоқда. Уларнинг сифатли хизматидан аҳоли мамнун. Янгибозор туманидаги «Муяссар-Назира», Гурландаги «Алоқачи», Шовотдаги «Шержанов Болтабой» хусусий корхоналари ҳам эл ишончини қозониб улгурди.

Уларнинг ҳаммаси туманлардаги телекоммуникация боғламаларида жойлашган, ходимларга етарли шароит яратилган, фойдага яраша ойлик маош тўланмоқда.

Элни ипакка буркаб

Хоразмда ипак қурти етиштиришга ихлосманд инсонлар кўп. Уларга етарли шароитнинг яратилганлиги кўзланган мақсадни муваффақиятли амалга ошириш имконини бермоқда.

— Президентимизнинг «Пиллачилик тармоғини янада ислоҳ қилиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорини туманимиз пиллакорлари ҳам илиқ қарши олди, — дейди Янгибозор «Пилла» МЧЖ раиси Мурoджон Алламов. — Йилдан-йилга пилламиз салмоғи ошиб бораётганлиги бунинг исботидир. Дейлик, 2006 йили 141 тонна пилла етиштирилган бўлса, 2007 йили бу кўрсаткич 169 тоннани ташкил қилди.

Туман пиллакорлари билан суҳбатлашганимизда, Мурoджоннинг моҳир мутахассислигини эътироф этишди.

— Ўтган йиллар давомида ипакчиликда улкан хосият борлигини англаб етдим, — дейди Мурoджон. — Оналаримиз бекорга ипак қурти боқилаётган хонага озода ҳолда киришликни таъкидлашмас экан. Тут дарахти ҳар қандай ҳидни ўзига сингдириб олиш хусусиятига эга бўлиб, ипак қурти ҳам бирон ҳидга тоқат қилолмайди. Ипак қурти боқувчи хонадонларда бўлганимда уларнинг бекалари меҳрибон, дилкаш, бағрикенг аёллар эканлигини кўраман. Улар бирон марта ҳам қийналдим дейишмайди. Бу хонадонлардан файзу барака аримаслигининг сири ҳам шунда бўлса керак.

Янгибозор «Пилла» масъулияти чекланган жамияти бу йил ипакчиликка ихлоси баланд 869 фермер билан 175 тонна пилла етиштириш бўйича шартнома имзолади. Шу мақсадда уларга 3272 қути ипак қурти тарқатилди. Шундан 902 қутиси хорижий навлардир.

— Албатта, ипак қуртини кўнгилдагидек парваришлашда тутзорлар катта аҳамиятга эга. Вазирлар Маҳкамасининг 2005 йилда чиқарилган тутзорларни кенгайтиришга доир қарори асосида туманимизда ҳам бир қатор тадбирлар амалга оширилди, — дейди М.Алламов. — Тутзорларимиз 302 гектардан 418 гектарга етди. Уларни янада кенгайтириш чоралари кўрилмоқда.

Бу йил мавсумга ҳар доимгидан-да масъулият билан ёндошилди. Ҳар бир қишлоқда агроном, пилла бригадирлари, фуқаролар йиғини масъуллари, шифокор ва жамоатчилардан иборат гуруҳ ташкил қилинди. Ипак қуртини янги технология, яъни плёнка остида парваришлаш бўйича ўқув-семинарлар ташкил қилинди. Пиллакорларни рағбатлантириш мақсадида ҳар қути қурт учун 20 минг сўмдан бўнак пули, 3 метр плёнка, термометр, тўшама қоғозлар тарқатилди.

Қурт боқиш учун хоналар етишмайдиган жойларда фуқаролар йиғини раислари кўмагида бўш турган бинолар пиллакорларга мавсумий фойдаланишга берилди.

Ўз вақтида кўрилган чора-тадбирлар, пиллакорларнинг тунни кунга улаб чеккан заҳмати эвазига кўзланган мақсадга эришилди. Шартнома вилоятда биринчилардан бўлиб бажарилди.

— Ушбу қувончли кунларда режани ортиғи билан бажарган «Азамат-Қутлимурод», 280 килограмм ўрнига 306 килограмм пилла топширган «Ўрозмат бўёз», 385 ўрнига 416 килограмм пилла топширган «Абдулла» фермер хўжаликларини алоҳида тилга олишни истардим, — дейди МЧЖ раҳбари. — Шунингдек, узоқ йиллардан буён ипак қурти боқиб келаётган онахонларимиз — Уйғур қишлоғилик Гулпошша Бобоева, Ўғилжон Қодирова, ширинкўнғиротлик Саодат Ханязова, бошқиршихлик Роза Қурбонова, чўболончилик Қурбоной Ўрозметовалар тажрибаси муваффақиятимизга асос бўлди.

Элни ипакка буркаётган пиллакорлар ҳар қанча таҳсинга лойиқдир.

Тадбиркорнинг шижоати

Воҳада 29 минг тадбиркор фаолият кўрсатади. Улар орасида хусусий тадбиркор Умарбек Шариповнинг номи анчайин машҳур. У ишлаб чиқарган пишлоқларни деярли барча хонадонларда учратиш мумкин.

— 2000 йили иш бошладим, — дейди тадбиркор. — Ўша пайтлари сутни қайта ишлаш корхоналари фаолияти анча суст эди. Бунга сабаб, албатта, соҳада малакали мутахассисларнинг етишмаслиги, янгиликларга эътиборнинг пастлиги эди. Ваҳоланки, давлатимиз томонидан тадбиркорликни ривожлантиришга, олий ўқув юртларида олган билимларимизни амалда татбиқ қилишга мунтазам равишда эътибор қаратиб келинмоқда.

Ёш тадбиркор ишлаб чиқаришни 12 кв.метр майдонда бошлаганида, унинг биргина сепаратори бўлиб, маҳсулот ишлаб чиқариш 1 та 60 ва 1 та 100 литрлик қозонларда бажариларди. Шароит яхши эмаслиги туфайли қаймоқ, сут ва музқаймоқлар тез яроқсиз ҳолга келиб қоларди.

У сутни қайта ишлашга доир кўплаб қўлланмалар билан танишди, чет эллардаги мутахассисларнинг тажрибасини ўрганди. Биринчи навбатда кам маблағ талаб қилувчи ва чиқитсиз эритиладиган пишлоқ ишлаб чиқара бошлади. Секин-аста маҳсулоти бозорда ўз ўрнини топди. Ниҳоят, икки йилдан сўнг зарар ўрнини фойда эгаллади.

2003 йил Умарбек Шарипов учун омадли келди. Ишлаб чиқаришни кенгайтириш мақсадида қўшимча бино қуриб, ишга туширди. Маҳсулотлар тури 6 тага етди. Орадан бир йил ўтиб улар яна 3 тага кўпайди.

2002 йили вилоятда «Намунали солиқ тўловчи тадбиркор» танлови ғолиблари қаторидан жой олган Умарбек, 2003 йили «Ташаббус» танлови республика босқичи совриндори бўлди.

Изланувчан тадбиркор 2004 йили Россия пишлоқ ва сариёғ илмий текшириш институтида малака оширди. 2006 йилдан буён Москвада мунтазам ўтказиладиган халқаро гўшт ва сут индустрияси кўргазмаларида қатнашиб, тажрибасини бойитмоқда.

2006 йили Италиядан пишлоқ ишлаб чиқариш линияси сотиб олинди.

Ўтган йили тадбиркор Тошкентдаги иккита халқаро кўргазмада иштирок этиб, маҳсулотларини намойиш қилди. Унинг «Голланд» пишлоғи йилнинг энг сифатли маҳсулоти сифатида тан олинди.

Эндиликда Умарбек Шарипов пишлоқларини республикамизнинг барча бозорларида учратиш мумкин.

Бетакрор Хива

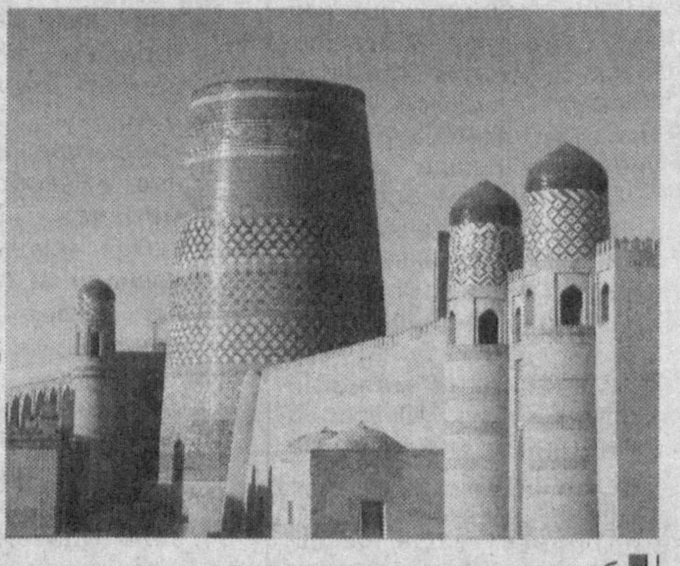

Хоразм ҳақида гап кетганда, қадимий ва навқирон Хивага тўхталмасликнинг иложи йўқ. Неча асрлардан буён дунёни ўзига мафтун қилиб келаётган Ичонқалъа ҳар бир зиёратчини ҳайратлантиради. У 1969 йилдан давлат тарихий меъморий музей-қўриқхонаси деб атала бошланди.

Истиқлол туфайли Хиванинг улуғворлиги, жозибаси янада ошди. Тарихий обидаларни таъмирлаш ва янги музей, кўргазмалар ташкил қилишга эътибор кучайди.

Айни пайтда «Ичонқалъа» музей-қўриқхонасида 160 дан зиёд ходим фаолият кўрсатади. Очиқ осмон остидаги музей таркибида 15 та доимий экспозиция мавжуд. Уларда энг қадим ёдгорликлардан ҳозирги кунгача бўлган бой тарихни акс эттирувчи эллик мингдан зиёд экспонат тўпланган.

Кейинги йилларда «Осиё-Хива», «Хива Малика», «Исоқхўжа», «Шаҳризода» меҳмонхоналари бунёд этилганлиги Хивага интилувчи сайёҳлар сони ошганидан далолатдир. Қўриқхона маъмуриятининг билдиришича, бултур шаҳарни 35 мингга яқин сайёҳ зиёрат қилган.

Хоразм Маъмун академиясининг 50 дан зиёд олими 6 йўналишда 20 га яқин лойиҳа устида илмий иш олиб бораяпти. Ушбу изланишлар самарасини 35 та монография ва 70 га яқин рисолада кўриш мумкин.

Туманда ижтимоий-иқтисодий ислоҳотлар ҳам кенг кўламда амалга оширилаётир. Ўтган йили 11,4 млрд. сўмлик саноат маҳсулоти ишлаб чиқарилган. 5 млн. АҚШ доллари миқдорида маҳсулот экспорт қилинган. Ишлаб чиқарилган маҳсулотларнинг 40 фоизи кичик бизнес эгалари ва тадбиркорларга тегишли.

Айни пайтда туманда «Ёшлар йили» Давлат дастури ижросини таъминлаш юзасидан муайян ишлар амалга оширилмоқда. Замонавий коллеж ва мактаблар билан бирга кўплаб спорт мажмуалари, ахборот ресурс марказлари ёшлар ихтиёрида.

Муҳаббат ТЎРАБОЕВА, Ҳасан НИШОНОВ, «Ishonch» мухбирлари

Кулгу сўқмоғи

Бир қассоб адвокат ҳузурига келиб сўрабди:

— Кеча бир каттакон кўппак осиқлиқ турган новвос биқинини судраб кетди. Энди нима қилсам бўлади?

— Ит эгасини танийсизми?

— Ҳа!

— Унда ҳаммаси жуда оддий! Ит эгасини судга бериб, кўрилган зарарни ундириб олинг!

— Тушунарли! Ўша ит сизники эди-да!

— Меники?! Неча пуллик гўштингизни олиб кетди?

— Уч килога яқин эди! Йигирма минг сўм бўлади!

— Хўш... Менинг адвокатлик маслаҳатим эса қирқ минг сўм бўлади! Яна йигирма минг тўласангиз, ҳисобга тўғри бўлади!

— Дўхтир, паламдан ўзини мотоциклман деб тасаввур қилаётган жиннини йўқотинг, илтимос!!!

— Нима, сизга мотор шовқини халақит беряптими?

— Мотор-ку майли, лекин тутуни-чи?!

* * *

Аллё, яхши қиз, менга хотинимни улаб беринг!

— Номери неччи?

— Қизиқсиз-а! Нима, мен шохманми, хотинларимни номерлаб юраман?!

Самолёт кабинасига оёғида зўрға турган учувчи кириб келди. Қараса — шериги ҳам ўлардек маст.

— Ярамас! Ахир келишиб олгандик-ку?! Ичиш учун бугун менинг навбатим эди-ку!

—...

— Бўпти! Етиб боришга-ку етиб борамиз-а! Лекин борганимиздан сўнг шаҳар ичида машинани ким ҳайдайди?!

Хотин эрига дебди:

— Неча марта айтдим сизга дадаси. Совчилар қизимизни сўраб келишганда индамай «розиман», деб турсангиз бас. Тиз чўкиб, уларнинг оёқларини ўпиб, «Сиз бизнинг халоскоримиз», дейишингиз шарт эмас!

Фармон ва ижро

Масъулиятни ҳис қилиб...

Кичик бизнес ва тадбиркорлик субъектларига яратилаётган имкониятлар ҳамда текширишларни тартибга солиш борасидаги қонун ҳужжатлари талаблари ижросини таъминлаш бўйича Янгийўл туманида бир талай ишлар амалга оширилмоқда.

Назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи туман ҳудудий комиссияси томонидан жорий йилнинг биринчи ярмида 84 та, жумладан, 12 та тадбиркорлик субъектида савдо қоидалари ва нақд пул тушуми бўйича қисқа муддатли текшириш ўтказилди. Уларда аниқланган камчиликлар юзасидан тегишли чоралар кўрилди.

Туманда Президентимизнинг 2005 йил 5 октябрдаги «Тадбиркорлик субъектларини текширишни янада қисқартириш ва унинг тизимини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони моҳиятини тушунтириш мақсадида йилнинг ўтган даврида 5 та семинар уюштирилди. Уларга 761 та тадбиркорлик субъекти жалб этилди. Аҳоли ўртасида олиб борилаётган тарғибот-ташвиқот ишлари ҳам кучайтирилди.

М.СЕДИРОВ,
Янгийўл туман ҳудудий комиссияси раиси ўринбосари

Ўтганларнинг охирати обод бўлсин

Тошкент вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси кенгаши, Республика таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгаши, Тошкент вилоят тармоқ касаба уюшма кенгаши жамоалари таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Тошкент вилояти кенгашининг Паркент туманидаги вакили

Шуҳрат ЙЎЛДОШЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан унинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этади.

ИНСОНГА НАФ КЕЛТИРИШ — ОЛИЙ БАХТ
O.K.U.F. F.T.U.U.

Muassis:
O`zbekiston kasaba uyushmalari Federatsiyasi

Bosh muharrir:
Abduxoliq Abdurazzoqov

Tahrir hay`ati:
Alla DOLJENKOVA,
Anvar YUNUSOV,
Dovud MADIYEV (Bosh muharrir o`rinbosari),
Jahongir SHAROFBOYEV (Mas`ul kotib),
Ma`mura ADILOVA,
Mirzohid SODIQOV,
Normamat AllAYOROV,
Nosirxon AKBAROV,
Oysuluv NAFASOVA,
Pirimqul QODIROV,
Sog`indiq NIYETULLAYEV,
Shamsi ESONBOYEV

Bo`limlar:
Kasaba uyushmalari hayoti 256-87-63
Huquq va xalqaro hayot 256-87-73
Ijtimoiy-iqtisodiy siyosat 256-87-74
Milliy-ma`naviy qadriyatlar va sport 256-82-79
Xatlar va muxbirlar bilan ishlash 256-85-43
Reklama va e`lonlar 256-03-90

Manzilimiz:
100165, Toshkent shahri, «Buxoro» ko`chasi, 24-uy
E-mail: ishonch-doverie@mail.ru

Nashr ko`rsatkichi:
133; 134

Navbatchi muharrir: A. Qodirova
Navbatchi: A. Abdullaev
Musahhih: N.Yo`ldoshev

Gazeta «Ishonch»ning kompyuter markazida terildi va sahifalandi.
Sahifalovchilar: H.Abdujalilov va Y.Mixaylovskiy

«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasida chop etildi.
Korxona manzili: «Buyuk Turon» ko`chasi, 41-uy.

O`zbekiston Matbuot va axborot agentligida 0116-raqam bilan ro`yxatga olingan.
Gazeta ofset usulida, A-2 formatida bosildi. Hajmi 2 bosma taboq.

Gazeta haftaning seshanba, payshanba va shanba kunlari chiqadi. Sotuvda erkin narxda.

«Ishonch»dan olingan ma`lumotlarda manba sifatida gazeta nomi ko`rsatilishi shart. Mualliflar fikri tahririyat nuqtai nazaridan farqlanishi mumkin.

(h)- Tijorat materiallari

Босишга топшириш вақти - 21.00. Топширилди - 19.30
Буюртма Г — 714
11364 nusxada bosildi
1 2 3 4 6 7 8